

REVIZIJA UČINKA

„UPRAVLJANJE VOZNYM PARKOM U INSTITUCIJAMA BIH“

Naslovnica: Freepik.com

UPRAVLJANJE VOZIM PARKOM U INSTITUCIJAMA BIH

Ured za reviziju institucija BiH je proveo reviziju učinka na temu: „Upravljanje voznim parkom u institucijama BiH“. Revizija je provedena u skladu sa Zakonom o reviziji institucija BiH, Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija – ISSAI, INTOSAI smjernicama i metodologiji za rad revizije učinka vrhovnih revizijskih institucija u BiH.

Ured za reviziju institucija BiH je proveo reviziju s ciljem da se ispita upravljaju li institucije BiH voznim parkom na efikasan i ekonomičan način.

Nalazi revizije ukazuju na to da institucije BiH voznim parkom ne upravljaju na efikasan i ekonomičan način. Postoje slabosti u sustavnom rješenju uređenja voznog parka kao i slabosti pojedinačnih institucija u upravljanju vlastitim voznim parkom.

Doneseni propisi za upravljanje voznim parkom u institucijama BiH ne uređuju na jedinstven i sveobuhvatan način vozni park i kriterije za posjedovanje, nabavu i korištenje vozila. Ne postoje podaci o ukupnom broju i vrstama vozila, niti je uspostavljeno praćenje primjene i efekata donesenih propisa. Posljednji propis Vijeća ministara o službenim vozilima nije imao suštinskih izmjena kojima bi se unaprijedile slabosti uočene revizijom, a smanjio je transparentnost i kontrolu namjenske uporabe vozila.

Pojedinačne institucije ne poštuju dosljedno postojeće propise niti svoje upravljanje voznim parkom temelje na analizama stanja i potreba s ciljem efikasnog iskorištenja postojećeg voznog parka i ekonomične uporabe raspoloživih sredstava.

Ured za reviziju je, u skladu s odredbama Zakona o reviziji institucija BiH, dostavio Nacrt izvješća institucijama koje su bile obuhvaćene provedenom revizijom. Ovim institucijama, prema Zakonu, je ostavljena mogućnost da daju svoje komentare i primjedbe na Nacrt izvješća. U predviđenom roku niti jedna institucija nije dostavila komentare i primjedbe na Nacrt.

GLAVNI REVIZOR

Hrvoje Tvrtković, v.r.

ZAMJENIK

GLAVNOG REVIZORA

Nedžad Hajtić, v.r.

ZAMJENICA

GLAVNOG REVIZORA

Neda Močević, v.r.

Kazalo

Korištene skraćenice	6
1. UVOD	10
1.1. Pozadina problema i motivi za studiju.....	10
1.2. Cilj, opseg i ograničenja revizije.....	11
1.2.1. Cilj revizije	11
1.2.2. Opseg i ograničenja revizije.....	11
1.3. Revizijska pitanja i kriteriji revizije	12
1.3.1. Revizijska pitanja.....	12
1.3.2. Kriteriji revizije`	13
1.4. Izvori informacija i metode revizije	14
1.5. Struktura izvješća.....	15
2. TEMELJNE INFORMACIJE O VOZKOM PARKU U INSTITUCIJAMA BiH	16
2.1. Temeljni pojmovi.....	16
2.2. Strateška opredjeljenja i propisi.....	16
2.3. Stanje voznog parka i troškovi institucija BiH	19
2.4. Stanje voznog parka i troškovi institucija iz uzorka.....	20
3. NALAZI.....	22
3.1. Sustavna rješenja za upravljanje voznim parkom.....	22
3.1.1. Propisi za upravljanje voznim parkom	22
3.1.2. Praćenje, evidencije, analize i mjere za unapređenje.....	26
3.2. Upravljanje voznim parkom u institucijama iz uzorka	30
3.2.1. Primjena propisa o vozilima	30
3.2.2. Analize potreba, stanja i troškova voznog parka	32
3.2.3. Praćenje, analize i izvješćivanje	37
4. ZAKLJUČCI.....	39
4.1. Sustavna rješenja za upravljanje voznim parkom.....	39
4.2. Upravljanje voznim parkom u pojedinačnim institucijama.....	40
5. PREPORUKE.....	41
6. PRIVICI.....	43

Korištene skraćenice

SKRAĆENICA	PUNI NAZIV
BiH	Bosna i Hercegovina
URI/Ured za reviziju	Ured za reviziju institucija BiH
PS/Parlamentarna skupština	Parlamentarna skupština BiH
Vijeće ministara	Vijeće ministara BiH
GTVM	Generalno tajništvo Vijeća ministara BiH
MFT	Ministarstvo financija i trezora BiH
MCP	Ministarstvo civilnih poslova BiH
MP	Ministarstvo pravde BiH
APP	Agencija za poštanski promet BiH
GP	Granična policija BiH
DKPT	Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH
SIPA	Državna agencija za istrage i zaštitu BiH
AS	Agencija za statistiku BiH
IDDEEA	Agencija za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka BiH
A	Arhiv BiH
AAK	Agencija za antidoping kontrolu BiH
ASH	Agencija za sigurnost hrane BiH
AZOP	Agencija za zaštitu osobnih podataka u BiH
AJN	Agencija za javne nabave BiH
ALMS	Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH
ANT	Agencija za nadzor nad tržištem BiH
AO	Agencija za osiguranje BiH
APKIK	Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH
APOSO	Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje BiH
ARVOOK	Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete
ARIZ	Agencija za rad i zapošljavanje BiH
AFIV	Agencija za forenzična ispitivanja i vještačenja BiH
AŠSUK	Agencija za školovanje i stručno usavršavanje kadrova BiH
BHDCA	Direkcija za civilno zrakoplovstvo BiH
BHMAC	Centar za uklanjanje mina BiH
VSTV	Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće BiH
DEI	Direkcija za europske integracije BiH
DEP	Direkcija za ekonomsko planiranje BiH
DRARNS	Državna regulativna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost BiH
ZIKS	Zavod za izvršenje kaznenih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH
IA	Institut za akreditiranje BiH
IIV	Institut za intelektualno vlasništvo BiH
IM	Institut za mjeriteljstvo BiH
INO	Institut za nestale osobe BiH
IOZP	Institucija ombudsmana za zaštitu prava potrošača BiH
IOLJP	Institucija ombudsmana za ljudska prava BiH

IS	Institut za standardizaciju BiH
UV	Ured za veterinarstvo BiH
KK	Komisija za koncesije BiH
UKRJU	Ured koordinatora za reformu javne uprave BiH
PONS	Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika BiH
URŽ	Ured za razmatranje žalbi BiH
KV	Konkurencijsko vijeće BiH
UHKSP	Ured za harmonizaciju i koordinaciju sustava plaćanja u poljoprivredi, prehrani i ruralnom razvitku BiH
MS	Ministarstvo sigurnosti BiH
MVP	Ministarstvo vanjskih poslova BiH
MKP	Ministarstvo komunikacija i prometa BiH
MLJPI	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH
MO	Ministarstvo obrane BiH
MVTEO	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih poslova BiH
MCS	Memorijalni centar Srebrenica
ODSŽ	Odbor državne službe za žalbe BiH
PRAV	Pravobraniteljstvo BiH
RAK	Regulatorna agencija za komunikacije BiH
VDP	Vijeće za državnu potporu BiH
SZPI	Služba za zajedničke poslove institucija BiH
SPS	Služba za poslove sa strancima
SUD	Sud BiH
TUŽ	Tužiteljstvo BiH
UZ	Ured za zakonodavstvo BiH
UZZB	Uprava BiH za zaštitu zdravlja bilja
UNO	Uprava za neizravno oporezivanje BiH
FIPA	Agencija za unapređenje inozemnih investicija BiH
FP	Fond za povratak BiH
SIP	Središnje izborno povjerenstvo BiH
CIPD	Centar za informiranje i priznavanje dokumenata iz područja visokog obrazovanja
SHJ	Središnja harmonizacijska jedinica BiH
ISFU	Informacijski sustav financijskog upravljanja
Pravilnik iz 2014.	Pravilnik o uvjetima nabave i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH donesen 2014. godine
Pravilnik iz 2023.	Pravilnik o uvjetima nabave i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH donesen 2023. godine
KM	Konvertibilna marka
km	Kilometar

Izvršni sažetak

Ured za reviziju institucija BiH je proveo reviziju s ciljem da se ispita upravljaju li institucije BiH voznim parkom na efikasan i ekonomičan način.

U nastavku su najvažniji nalazi i preporuke revizije:

- Doneseni Pravilnik iz 2014. nije jasno definirao šta sve čini vozni park institucija BiH, tj. sve vrste i kategorije vozila, niti su jasno definirani kriteriji za posjedovanje, nabavu i korištenje službenih i specijaliziranih vozila. Posljedice prethodnog su neujednačeni pravilnici institucija BiH, koji ne obuhvaćaju sve vrste vozila i koji generiraju različita prava korisnika i različite troškove.
- Korištenje vozila kontinuirano tijekom 24 sata nije riješeno na jedinstven način. Ne postoje jasni kriteriji za dodjelu prava na korištenje istih. Rukovoditeljima institucija je dano pravo da sami uredе korištenje vozila 24 sata posebnim aktom. Uslijed toga, utvrđene su različite prakse koje generiraju različita prava korisnika i različite troškove.
- Iako je bilo za očekivati da će Pravilnik iz 2023. biti unaprijeđen, on nije imao suštinskih izmjena, naprotiv, uvođenjem određenih odredbi transparentnost uporabe vozila dodatno je smanjena, a kontrola uporabe skoro onemogućena.
- Aktivnosti na uspostavljanju jasnog obilježavanja službenih vozila institucija BiH nisu završene.
- Ni Vijeće ministara, kao donositelj propisa, ni MFT, kao predlagač i nadležna institucija za realizaciju, ne raspolažu podacima jesu li sve institucije donijele i uskladile svoje interne propise kako s Pravilnikom iz 2014. tako i s Pravilnikom iz 2023.
- Vijeće ministara i MFT ne raspolažu podacima o usklađenosti stanja voznog parka po broju, vrsti, pravu i klasi s propisanim. Također, planiranje proračuna za nabave novih vozila ne zasniva se na analizi iskorištenosti i ekonomičnosti voznog parka.
- Vijeće ministara i MFT ne raspolažu podacima o ukupnom broju i vrstama vozila za institucije BiH niti postoji jednostavan način dobivanja tih podataka.
- Znatno više institucija iz uzorka je posjedovalo veći broj vozila ili vozila više klase od propisanog. Osim postupanja koja nisu u skladu s donesenim propisima, navedeno za posljedicu ima veći i skuplji vozni park, a samim tim i veće troškove.
- S obzirom na to da je u tijeku studije revizije donesen novi Pravilnik iz 2023., utvrđeno je da institucije iz uzorka kasne u donošenju internih propisa o službenim vozilima i dostavi internih pravilnika o specijaliziranim vozilima na suglasnost Vijeću ministara.
- Većina institucija iz uzorka nema uspostavljenju praksu provedbe analiza stanja i troškova voznog parka prije donošenja odluka o nabavama novih vozila i ulaganja u održavanje postojećih vozila.
- Institucije iz uzorka nemaju praksu analiziranja troškova održavanja voznog parka s ciljem ostvarenja ušteda i opravdanosti daljnjih ulaganja u vozila.
- Prodaja vozila se ne zasniva na sveobuhvatnim analizama stanja voznog parka i jasnom definiranju prioriteta vozila za prodaju.
- Uspostavljeni način praćenja i internog izvješćivanja u institucijama iz uzorka ne pruža jasnu sliku o efikasnosti i ekonomičnosti korištenja voznog parka.

Na temelju nalaza i zaključaka, Ured za reviziju je formulirao preporuke koje su upućene Vijeću ministara, Ministarstvu financija i trezora i institucijama iz uzorka.

Preporuka Vijeću ministara BiH

- Unaprijediti propise s ciljem sveobuhvatnog, jedinstvenog, ekonomičnog upravljanja i namjenskog korištenja vozila.

Preporuke Ministarstvu financija i trezora:

- MFT kao odgovorni predlagač Pravilnika iz 2014. i Pravilnika iz 2023, dužan je uspostaviti praćenje i analizu primjene i efekata istih, o istom redovito izvješćuje Vijeće ministara i daje prijedloge mjera na unapređenju.
- Unaprijediti proces analize zahtjeva za proračun koji se tiču nabave novih vozila.
- Osigurati jednoobrazno evidentiranje vozila kroz modul osnovnih sredstava i lako dostupne podatke o broju, vrstama, kategorijama, klasama, vrijednosti i starosti vozila po institucijama i ukupno za sve institucije BiH.

Preporuke institucijama iz uzorka:

- Institucije BiH trebaju pravodobno poduzimati aktivnosti usklađivanja internih propisa s važećim propisima koji se tiču upravljanja voznim parkom.
- Institucije trebaju poduzeti aktivnosti koje će osigurati da nemaju više vozila od propisanog.
- Redovito evidentirati, pratiti i analizirati stanje i troškove voznog parka.

Unapređenje upravljanja voznim parkom, kroz implementaciju preporuka, će doprinijeti unapređenju razine javne odgovornosti kod korištenja javnih sredstava i stvaranju pretpostavki za realizaciju Ciljeva održivog razvoja.

1. UVOD

1.1. Pozadina problema i motivi za studiju

Za nivo institucija BiH ne postoje zvanični podaci o broju vozila. Revizija je iz predstudijskog istraživanja utvrdila kako je njihov okviran broj oko 4.000. Godišnja izdvajanja za tekuće izdatke¹ voznog parka institucija BiH su oko 15 milijuna KM,² dok je za nabavu vozila u posljednjih pet godina utrošeno oko 34 milijuna KM.³

Duži niz godina Ured za reviziju institucija BiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) je ukazivao na brojne probleme u upravljanju voznim parkom institucija BiH.⁴ Imajući u vidu nalaze revizije, Parlamentarna skupština BiH⁵ (u daljnjem tekstu: Parlamentarna skupština) je više puta tražila od Vijeća ministara da na jedinstven i transparentan način propiše pravila i procedure nabave i korištenja vozila. U skladu s prethodnim, Vijeće ministara BiH (u daljnjem tekstu: Vijeće ministara) je 2014. godine donijelo Pravilnik o uvjetima nabave i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH⁶ (u daljnjem tekstu: Pravilnik iz 2014.) s ciljem jedinstvenog uređenja i racionalizacije.

Doneseni propis unaprijedio je dotadašnje stanje upravljanja voznim parkom u institucijama BiH, ali postoje indikatori koji ukazuju na to da i dalje postoje slabosti kao i prostor za unapređenje. Naime, i dalje izvješća financijske revizije navode slabosti u upravljanju voznim parkom, a neke od njih su: kašnjenje u donošenju pravilnika o specijaliziranim vozilima, posjedovanje većeg broja vozila od odobrenog, mala prijeđena kilometraža, slabosti kod nabava vozila u istraživanju tržišta i osiguranju konkurencije, visoki troškovi održavanja i dr.

U tijeku ove revizije, u travnju 2023. godine, donesen je i novi Pravilnik o uvjetima nabave i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH⁷ (u daljnjem tekstu: Pravilnik iz 2023.) s ciljem prilagodbe propisanih vrijednosti po klasama motornih vozila, te otklanjanju i drugih nejasnoća.⁸

Također, nabava i uporaba vozila u institucijama BiH i dalje izaziva posebnu pozornost i kritike javnosti i medija, a kritike su naročito bile izražene u doba bolesti COVID-19. Najčešći

¹ Troškovi iz ISFU za: gorivo, usluge i materijal za održavanje, motorno ulje, gume, registraciju, osiguranje, pranje, parking, unajmljivanje vozila.

² Bez troškova mlaznog goriva (godišnji prosjek ovih troškova je oko 300 tisuća KM); ISFU

³ Razdoblje 2018.-2022. god.: motorna vozila–35 milijuna KM; zrakoplovna i ostala vozila–9 milijuna KM.

⁴ Izvješća financijske revizije od 2000. godine, Izvješće revizije učinka „Upravljanje voznim parkom u institucijama BiH“, 2012. godina [OpenAttachment \(revizija.gov.ba\)](https://www.revizija.gov.ba)

⁵ Zaključci sa: 57. sjednica ZD PS BiH od 20.11. i 05.12.2013. godine, 34. sjednica DN PS BiH od 16.12.2013. godine, 39. sjednica ZD PS BiH od 18.12.2012. godine, 26. sjednica DN PS BiH od 17.01.2013. godine.

⁶ Službeni glasnik 26/14.

⁷ Službeni glasnik 34/23.

⁸ Obrazloženje uz Pravilnik iz 2023.: Osnovni razlog za donošenje Pravilnika je potreba prilagodbe stvarnim okolnostima. Nabavne vrijednosti po klasama su povećane zbog porasta cijena svih roba i usluga, pa tako i cijena motornih vozila, i situacije da institucije BiH više nisu u mogućnosti, u okviru ranije propisanih iznosa, nabaviti vozila pripisane klase, te da se otklone određene nejasnoće uočene nakon analize stanja u ovoj oblasti.

navodi medija odnose se na nabavu skupih vozila, netransparentno korištenje i visoke troškove održavanja, a što nije primjereno trenutnoj ekonomskoj situaciji u zemlji.⁹

Imajući na umu sve navedeno, menadžment Ureda za reviziju je odlučio da se provede revizija učinka na temu Upravljanje voznim parkom u institucijama BiH.

1.2. Cilj, opseg i ograničenja revizije

1.2.1. Cilj revizije

Cilj revizije je bio ispitati upravljaju li institucije BiH voznim parkom na efikasan i ekonomičan način.

Svrha revizije je bila doprinijeti efikasnijem i ekonomičnijem korištenju javnih sredstava.

1.2.2. Opseg i ograničenja revizije

Predmet ove revizije je upravljanje voznim parkom institucija BiH koje su obuhvaćene Pravilnikom iz 2014., kao i novim donesenim Pravilnikom iz 2023. godine. Vozni park podrazumijeva skup svih vozila kojima raspolažu institucije BiH.

Upravljanje voznim parkom je promatrano s dva aspekta.

Prvi aspekt se tiče sustavnog rješenja tj. kako nadležne institucije, Vijeće ministara i MFT, upravljaju ovim procesom. Ispitivani su doneseni propisi i to: Pravilnik o uvjetima nabave i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH (u daljnjem tekstu: Pravilnik iz 2014.)¹⁰ i Pravilnik o uvjetima nabave i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH¹¹ (u daljnjem tekstu: Pravilnik iz 2023.), aktivnosti na praćenju primjene, analizama, izvješćivanju i unapređenju procesa od 2014. godine. Prikupljeni su podaci o broju vozila i troškovima za sve institucije. Također, prikupljeni su i analizirani interni pravilnici o specijaliziranim vozilima svih institucija koje imaju pravo na specijalizirana vozila s ciljem analize istih i usklađenosti istih s Pravilnikom iz 2014., kao i priprema i dostava istih u skladu s Pravilnikom iz 2023. godine.

Drugi aspekt se odnosi na postupanja institucija iz uzorka u upravljanju svojim voznim parkom za razdoblje 2020. – 2022. godina. Ova ispitivanja su provedena na uzorku od devet institucija. Ispitivani su interni propisi koji su bili na snazi u razdoblju promatranja 2020.-2022. godine, njihova usklađenost s Pravilnikom iz 2014. i primjena. Također, ispitivano je i donošenje novih internih propisa u skladu s Pravilnikom iz 2023. Ispitivano je analiziraju li

⁹ <https://balkans.aljazeera.net teme/2021/10/9/vlade-izdvajaju-milione-za-sluzbena-vozila-zemlja-vaccine-dobiva-u-donacijama> <https://faktor.ba/vijest/milionski-izdaci-za-sluzbena-auta-drzavne-vlasti-koliko-ko-trosi-za-gorivo-pranje-servisiranje/> <https://detektor.ba/2022/02/01/vise-od-pet-i-po-miliona-maraka-potroseno-za-150-sluzbenih-limuzina-u-2021/> <https://www.jabuka.tv/svedska-vlada-nema-niti-jedan-sluzbeni-automobil/> <https://radiosarajevo.ba/vijesti/bosna-i-hercegovina/bih-ima-3548-sluzbenih-automobila-svedska-ni-jedan/365478> Faktor | Mehmedović: Nekontrirano korištenje službenih vozila je čista politička korupcija

¹⁰ Službeni glasnik br. 26/1, 81/14, 78/15, 42/17, 53/17, 62/17, 34/18, 5/19, 81/19, 54/20, 80/20, 83/22.

¹¹ Službeni glasnik 34/23.

institucije potrebe, stanje i troškove kada su u pitanju nabave¹², održavanje i prodaja vozila. Također, ispitivano je i jesu li institucije uspostavile praćenje i analizu ovog procesa, te izvješćuju li o istom i donose mjere na unapređenju.

Uzorak institucija¹³:

Ministarstvo civilnih poslova (u daljnjem tekstu: MCP), Ministarstvo financija i trezora (u daljnjem tekstu: MFT), Ministarstvo pravde (u daljnjem tekstu: MP), Generalno tajništvo Vijeća ministara (u daljnjem tekstu: GTVM), Agencija za poštanski promet (u daljnjem tekstu: APP), Agencija za statistiku (u daljnjem tekstu: AS), Granična policija (u daljnjem tekstu: GP), Direkcija za koordinaciju policijskih tijela (u daljnjem tekstu: DKPT) i Državna agencija za istrage i zaštitu (u daljnjem tekstu: SIPA). Kriteriji za izbor uzorka su bili sljedeći:

- podjela prema institucijama koje imaju pravo na specijalizirana i službena vozila,
- najveći broj službenih vozila odobren Pravilnikom iz 2014. - tri ministarstva i tri upravne organizacije ili tijela,
- istovrsne institucije s najvećim brojem specijaliziranih vozila (policajska tijela) - tri institucije.

Tablica institucija iz uzorka s podacima o kriterijima za izbor uzorka nalazi se u Priritku broj 1.

Za potrebe ove studije, s ciljem prezentiranja ukupnih pokazatelja, korišteni su podaci o broju i troškovima vozila za institucije BiH obuhvaćene Pravilnikom iz 2014. osim podataka Obavještajno-sigurnosne agencije BiH jer njihovi podaci o službenim i specijaliziranim vozilima imaju tretman tajnih podataka.

Predmet revizije nisu bile procedure javnih nabava niti je revizija ispitivala namjensku uporabu vozila u smislu ispitivanja evidencija i putnih naloga o korištenju vozila.

Iako su u određenim slučajevima postojala ograničenja u pogledu kompletnosti dostavljenih podataka, opseg istih nije utjecao na to da se analize sačinjene na temelju predočenih podataka ne mogu upotrijebiti za prikaz upravljanja voznim parkom.

1.3. Revizijska pitanja i kriteriji revizije

1.3.1. Revizijska pitanja

Definirani revizijski problem možemo izraziti i u obliku pitanja koje glasi:

Upravlja li institucije BiH voznim parkom na efikasan i ekonomičan način?

Za što bolje razumijevanje i analizu problema, te da bi se olakšalo prikupljanje potrebnih podataka, definirana su dva temeljna revizijska potpitanja:

¹² Kod nabave vozila su analizirane posljednje nabave u promatranom razdoblju

¹³ Za izbor uzorka zbog kompleksnosti i opsežnosti voznog parka nije uzimano Ministarstvo obrane BiH (MO)

1. Osiguravaju li sustavna rješenja jedinstveno i ekonomično upravljanje voznim parkom?
2. Upravlja li institucije BiH voznim parkom u skladu s propisima, analizama stanja, potreba i troškova?

1.3.2. Kriteriji revizije`

Kriteriji revizije predstavljaju mjerila koja se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije i odgovaraju revizijskim pitanjima. S ciljem ocjene aktivnosti nadležnih institucija revizija je utvrdila sljedeće kriterije.

Kriteriji za prvo revizijsko potpitanje:

Upravljanje voznim parkom u institucijama BiH je uređeno na sistematičan način, na temelju jasnih kriterija za posjedovanje, nabavu i korištenje službenih i specijaliziranih vozila. Propisima su obuhvaćena i definirana sva vozila koje čine vozni park institucija BiH (vrste, kategorije)¹⁴. Definirano je da su specijalizirana vozila s posebnim karakteristikama, posebnom opremom ili predviđenom namjenom korištenja.¹⁵ Jasno je regulirano da se specijalizirana vozila u pravilu ne mogu koristiti za namjene za koje su predviđena službena vozila.

Uspostavljeno je praćenje usklađenosti i implementacije donesenih propisa o vozilima u institucijama BiH, analiziraju se efekti donesenih propisa i poduzimaju se mjere na unapređenju upravljanja voznim parkom s ciljem bolje kontrole namjenske potrošnje, povećanja transparentnosti, jedinstvenog uređenja i postizanja ušteda.¹⁶ Uspostavljene su evidencije o ukupnom broju vozila za sve institucije BiH po vrstama, vrijednosti, starosti itd.¹⁷

¹⁴ U skladu s Okvirnom strategijom prometa u BiH 2016.-2030, usvojenom na 64. sjednici Vijeća ministara [BiH Framework Transport Strategy \(mkt.gov.ba\)](#)

Zakon o osnovama sigurnosti prometa na putevima u BiH (Sl. glasnik BiH br. 6/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10, 48/10, 18/13, 8/17, 89/17, 9/18 i 46/23), Pravilnik o dimenzijama, ukupnoj masi i osovinskom opterećenju vozila, o uređajima i opremi koju moraju imati vozila i o osnovnim uvjetima koje moraju ispunjavati uređaji i oprema u prometu na cestama (Sl. glasnik BiH br. 23/07, 54/07, 101/12, 26/19, 83/20), Uredba o uvjetima i načinu korištenja službenih vozila (Službeni glasnik RS br. 112/08), Uredba o uvjetima i načinu korištenja prijevoznih sredstava u svojini Crne Gore (Sl. list CG br. 21/10, 57/11, 63/12, 17/13, 19/13, 11/15), Odluka o uvjetima korištenja službenih automobila, mobilnih telefona, redovnih zrakoplovnih linija, poslovnih kreditnih kartica, sredstava reprezentacije te načinu odobravanja službenih putovanja NN 37/2016.

¹⁵ Kriterij revizije učinka nastao na temelju stečenih znanja iz studije i dobrih praksa susjednih zemalja.

<https://mpu.gov.hr/UserDocsImages//MURH-%20arhiva/Istaknute%20teme//Smjernice%20za%20upravljanje%20voznim%20parkom.pdf>

Smjernice za upravljanje voznim parkom, Ministarstvo uprave RH

3.8. Specijalna vozila

Karakteristike vozila, uključujući financijske limite, ne primjenjuju se kod nabave specijalnih vozila, kao što su posebno opremljena vozila Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva pravde, Ministarstva financija, Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske, vozila hitne pomoći i sanitetska vozila te sva ostala vozila koja se radi predviđene namjene korištenja (npr. Prijevoz specijalnih mjernih uređaja i ostalog) ne mogu uklopiti u navedene karakteristike klasa službenih vozila.

¹⁶ Pravilnik iz 2014. (Službeni glasnik BiH, br.: 26/14) i svrha donošenja istog iz Obrazloženja.

¹⁷ Smjernice za upravljanje voznim parkom, Ministarstvo uprave RH <https://mpu.gov.hr/UserDocsImages//MURH%20arhiva/Istaknute%20teme//Smjernice%20za%20upravljanje%20voznim%20parkom.pdf>

Kriteriji za drugo revizijsko potpitanje:

Institucije pravodobno donose interne propise o službenim i specijaliziranim vozilima.¹⁸ Vozni park je usklađen po broju i klasama s donesenim propisima.¹⁹

Planiranje nabava vozila i održavanje vozila se zasniva na dokumentiranim analizama potreba i postojećeg stanja voznog parka, dokumentiranoj analizi ispitivanja tržišta, a sve s ciljem najefikasnijeg i najekonomičnijeg korištenja javnih sredstava.²⁰

Obnova voznog parka temelji se na dokumentiranim analizama podataka o realnim potrebama i troškovima korištenja automobila, prije nabave novog službenog vozila, institucije razmatraju mogu li se potrebe prijevoza ispuniti unutar postojećeg voznog parka, odnosno ispituju iskorištenost službenih vozila koja čine trenutni vozni park, kako bi se utvrdilo postoje li službeni automobili koji su nedostavno korišteni.²¹

Institucije evidentiraju, prate, analiziraju i izvješćuju o broju i troškovima upravljanja voznim parkom, uvažavajući sve troškove, i poduzimaju aktivnosti na unapređenju.²²

1.4. Izvori informacija i metode revizije

Za potrebe analize upravljanja voznim parkom, revizorski tim se prvo upoznao s relevantnim strateškim opredjeljenjima i propisima kojima su nadležne institucije uredile upravljanje voznim parkom za sve institucije BiH. Analizirani su zaključci Parlamentarne skupštine, Pravilnik iz 2014. i Pravilnik iz 2023., interni pravilnici o specijaliziranim vozilima svih institucija, instrukcije MFT. Za potrebe prezentiranja ukupnih pokazatelja o broju i troškovima voznog parka korištena su izvješća o izvršenju proračuna, izvješća iz ISFU-a, tablice dostavljene financijskoj reviziji itd. Za aktivnosti na praćenju, analizi, izvješćivanju i mjerama na unapređenju podaci su prikupljeni putem intervjua, zahtjeva za dostavu podataka, internetskih stranica nadležnih institucija, izvješća o izvršenju proračuna itd.

Analiza upravljanja voznim parkom pojedinačnih institucija BiH provedena je na uzorku od devet institucija BiH. Proučavani su interni propisi o službenim i specijaliziranim vozilima, dokumentacija o planiranju nabave, održavanju i prodaji vozila, evidencije o stanju i troškovima voznog parka, analize, izvješća i dr. Podaci su prikupljeni putem dostavljenih tablica, intervjua, analizom dostavljene dokumentacije, analizom izvješća i tablica financijske revizije, izvješća iz ISFU-a itd.

¹⁸ Članak 14. i 15. novog Pravilnika iz 2023. (Službeni glasnik BiH, broj 34/23).

¹⁹ Članak 5. i 11. starog Pravilnika iz 2014. (Službeni glasnik BiH br. 26/14, 81/14, 78/15, 42/17, 53/17, 62/17, 34/18, 5/19, 81/19, 54/20, 80/20, 83/22) i interni propisi institucija iz uzorka.

²⁰ Kriterij revizije učinka nastao na temelju stečenih znanja iz studije i dobrih praksa susjednih zemalja, Smjernice za upravljanje voznim parkom, Ministarstvo uprave RH.

²¹ Smjernice za upravljanje voznim parkom - Ministarstvo uprave RH, <https://mpu.gov.hr/UserDocsImages//MURH%20arhiva/Istaknute%20teme//Smjernice%20za%20upravljanje%20voznim%20parkom.pdf>

²² Članak 8 Pravilnika iz 2014. (Službeni glasnik BiH br. 26/14, 81/14, 78/15, 42/17, 53/17, 62/17, 34/18, 5/19, 81/19, 54/20, 80/20, 83/22), interni pravilnici institucija iz uzorka, propisi zemalja u okruženju (Smjernice za upravljanje voznim parkom, Ministarstvo uprave RH). (RH) i dr.

Za objektivno sagledavanje problematike, proučavali smo propise i stručnu literaturu u ovoj oblasti zemalja u okruženju, kao i izvješća i analize međunarodnih i domaćih organizacija, institucija i slično.

1.5. Struktura izvješća

U prvom poglavlju predstavljeni su motivi zbog kojih je Ured za reviziju proveo reviziju. Također, predstavljena su i revizijska pitanja, cilj, opseg i ograničenja revizije, kriteriji te izvori i metode revizije. U poglavlju 2. dano je više detalja o samoj temi upravljanja voznim parkom, regulativi, opisu procesa i stanju. U poglavlju 3. su prezentirani nalazi koji podržavaju revizijska pitanja. Četvrto poglavlje sadrži zaključke revizije, odnosno odgovore na revizijska pitanja. Preporuke čijom implementacijom bi se osiguralo efikasnije upravljanje voznim parkom sadržane su u poglavlju 5. ovog izvješća.

2. TEMELJNE INFORMACIJE O VOZKOM PARKU U INSTITUCIJAMA BiH

2.1. Temeljni pojmovi

Vozni park i upravljanje voznom parkom dva su ključna pojma koja smo koristili u ovom Izvješću. Radi boljeg razumijevanja, u nastavku ćemo obrazložiti šta se pod njima podrazumijeva u kontekstu ovog Izvješća.

Sva vozila mogu se podijeliti na cestovna, željeznička, plovna, zrakoplovna.²³

Pod voznom parkom podrazumijevamo skup svih vozila kojima raspolažu institucije BiH.

Upravljanje voznom parkom podrazumijeva aktivnosti institucija na donošenju, primjeni i praćenju propisa, utvrđivanje potreba, poslove nabave, servisa i održavanja, registracije, osiguranja, nadzora i kontrole uporabe vozila i troškova, kao i analiziranje i izvješćivanje o istom. Upravljanje treba osigurati potrebe za voznom parkom, prilagodbu promjenama i stanju u okruženju uz optimizaciju troškova i stalno unapređenje procesa.

2.2. Strateška opredjeljenja i propisi

Parlamentarna skupština je nakon razmatranja izvješća financijske revizije institucija BiH za 2011. i 2012. godinu²⁴ zadužila Vijeće ministara da svojim aktom propiše ili Parlamentarnoj skupštini predloži pravila i procedure kojima se uređuje potrošnja proračunskih sredstava za nabavu vozila i njihovo korištenje.

Vijeće ministara je 2014. godine donijelo Pravilnik iz 2014. koji se odnosi na 72 institucije BiH²⁵. Cilj navedenog je bio na jedinstven način urediti nabavu i korištenje službenih vozila u institucijama BiH, a u svrhu racionalizacije troškova i odgovornog postupanja institucija kada su u pitanju službena vozila.

Pravilnikom iz 2014. je izvršena podjela vozila na: službena vozila i službena specijalizirana vozila.

Istim su propisani uvjeti nabave, definiran broj, klase, pravo i način korištenja **službenih vozila** institucija BiH, kao i prava, obveze i postupanja uposlenih i osoba koje upravljaju službenim vozilima.

²³ Okvira strategija prometa BiH 2016. - 2030. godina, 64. sjednica Vijeća ministara BiH 14.07.2016. godina

²⁴ Privitak br. 2 - zaključci Parlamentarne skupštine.

²⁵ Iz Pravilnika iz 2014. su izuzete četiri institucije: Parlamentarna skupština, Ustavni sud, Predsjedništvo i Ured za reviziju.

Službeno vozilo je definirano kao motorno vozilo koje je nabavljeno za službene potrebe institucije i u njenom je vlasništvu ili posjedu, a koristi se za obavljanje prijevoza radi vršenja poslova i zadataka rukovodstva institucije, te obavljanje administrativnih i kurirskih poslova institucije iz nadležnosti institucije.²⁶

Podjela službenih vozila je izvršena prema klasama/nabavnoj vrijednosti i pravu na korištenje istih²⁷:

Tablica br. 1: Vrste službenih vozila po klasama i pravu na korištenje

R. br.	Klasa	Nabavna vrijednost	Pravo na korištenje
1.	Visoka	130.000 KM	predsjedatelj Vijeća ministara
2.	Viša srednja	100.000 KM	ministri u Vijeću ministara, predsjednik Suda BiH, glavni tužitelj BiH
3.	Srednja	50.000 KM	ravnatelj, zamjenik i glavni inspektor OSA, zamjenici ministara u Vijeću ministara, rukovoditelji institucija, tajnici ministarstava
4.	Niža srednja	40.000 KM	zamjenici rukovoditelja i pomoćnici rukovoditelja institucije koje je imenovalo Vijeće ministara na mandatno razdoblje
5.	Niža	25.000 KM	ostali uposleni kojima rukovoditelji institucija ovo pravo dodijele u skladu s člankom 5. stavak (1) Pravilnika iz 2014., o čemu rukovoditelj institucije donosi interni akt.

Službena vozila u promatranom razdoblju revizije su nabavljana po vrijednosnim razredima navedenim u Tablici br. 1.

Ukupan broj odobrenih službenih vozila za sve institucije BiH prema Pravilniku iz 2014. je 250 vozila. U Pravitku broj 3. su prezentirani podaci o broju i klasama službenih vozila odobrenim po institucijama BiH.

Pravilnikom iz 2014. je definirano kako se nabava i održavanje službenih vozila provodi u skladu sa Zakonom o javnim nabavama BiH. Također, utvrđeno je kako se prodaja službenih vozila vrši provedbom javnog nadmetanja-licitacije u skladu s instrukcijama MFT-a²⁸ i u skladu s propisanim kriterijima²⁹.

²⁶ Pravilnik iz 2014., članak 2., stavak 1., Službeni glasnik BiH br. 26/14, 81/14, 78/15, 42/17, 53/17, 62/17, 34/18, 5/19, 81/19, 54/20, 80/20, 83/22

²⁷ Nabavne vrijednosti vozila uključuju i dodatnu opremu

²⁸ Instrukciju o načinu i pravilima provedbe javnog nadmetanja-licitacije za prodaje motornih vozila proračunskih korisnika-institucija BiH, broj: 08-02-2-9207/16 od 31.10.2016. godine, Izmjene i dopune Instrukcije o načinu i pravilima provedbe javnog nadmetanja-licitacije za prodaje motornih vozila proračunskih korisnika-institucija BiH, broj: 08-02-2-4696-1/20 od 07.07.2020. godine.

²⁹ Za vozila visoke i više srednje klase nakon prijeđenih 200.000 km ili sedam godina starosti uz uvjet da je vozilo prešlo najmanje 150.000 km, Za ostale klase vozila nakon prijeđenih 150.000 km ili sedam godina starosti uz uvjet da je vozilo prešlo najmanje 100.000 km. Izuzetno je dopuštena prodaja vozila kada je istekao garantni rok i kada procijenjeni troškovi popravke službenog vozila iznose više od 50 % od procijenjene vrijednosti službenog vozila.

Pravilnik iz 2014. je za sve institucije propisao obvezu evidentiranja korištenja službenih vozila kao i godišnje i polugodišnje izvješćivanje rukovoditelja institucije.

Sve institucije su bile dužne donijeti i uskladiti svoje interne propise s Pravilnikom iz 2014. do 31.12.2014. godine.

Što se tiče specijaliziranih vozila, Pravilnikom iz 2014. je definirano šta se smatra **specijaliziranim vozilom** i koje institucije imaju pravo na ta vozila. Reguliranje broja vozila, uvjeta nabave, načina korištenja, te određivanje osoba s pravom korištenja istih, je dano institucijama BiH da sami uredi posebnim pravilnicima uz suglasnost Vijeća ministara.

Službena specijalizirana vozila (u daljnjem tekstu: specijalizirana vozila) su definirana kao teretna vozila, vozila za specijalizirane namjene, dostavna vozila, vojna vozila, vozila za obavljanje operativnih policijskih, obavještajnih i ostalih sigurnosnih i inspeksijskih aktivnosti, vozila za doček inozemnih delegacija, potreba diplomatsko-konzularnih predstavništava i stalnih misija Bosne i Hercegovine, vozila za prijevoz klasificirane pošte, vozila za vršenje tempest mjerenja, ostala vozila za obavljanje specijaliziranih aktivnosti iz djelokruga rada institucije, kao i donirana vozila koja se koriste za administrativne potrebe po osnovu realizacije namjenskih donatorskih projekata.³⁰

Pravilnikom iz 2014. je propisano da 26 institucija BiH ima pravo na specijalizirana vozila.

Sve institucije koje imaju pravo na specijalizirana vozila bile su dužne do 31.12.2014. godine dostaviti prijedloge pravilnika Vijeću ministara na suglasnost. Internim pravilnicima o specijaliziranim vozilima institucija BiH propisano je ukupno 4.845 specijaliziranih vozila³¹. U Pravitku broj 4. je Pregled institucija kojima je odobreno posjedovanje specijaliziranih vozila s podacima o broju specijaliziranih vozila utvrđenih internim pravilnicima.

Vijeće ministara je u travnju 2023. godine donijelo novi Pravilnik iz 2023. Ovim Pravilnikom iz 2023. prestao je važiti Pravilnik iz 2014.

Pravilnik iz 2023. je napravio određene izmjene u odnosu na Pravilnik iz 2014., a iste se odnose na sljedeće:

- povećane su nabavne vrijednosti po klasama,
- uvećan je broj službenih vozila za jednu instituciju,
- ukinuta je obveza popunjavanja dnevnih relacija ukoliko službenim vozilom upravlja samo jedna osoba i ne prelazi dnevne relacije duže od 80 km. U tim slučajevima upisuje se samo mjesečna kilometraža,
- omogućeno korištenje vozila niže srednje klase i niže klase i predstojnicima ureda rukovoditelja institucija,
- povećan broj institucija koje mogu raspolagati specijaliziranim vozilima,
- izmijenjena je definicija za specijalizirana vozila, koja sada glasi:

³⁰ Pravilnik iz 2014., član 2, stav 2, Službeni glasnik BiH br. 26/14, 81/14, 78/15, 42/17, 53/17, 62/17, 34/18, 5/19, 81/19, 54/20, 80/20, 83/22

³¹ Ovaj broj se odnosi na važeće pravilnike 2020-2022. godina.

Službena vozila za specijalizirane namjene u smislu ovog pravilnika su teretna vozila, dostavna vozila, vojna vozila, vozila za obavljanje operativnih policijskih, obavještajnih i ostalih sigurnosnih i inspeksijskih aktivnosti, vozila za doček inozemnih delegacija, potreba diplomatsko-konzularnih predstavništava i stalnih misija Bosne i Hercegovine, vozila za prijevoz klasificirane pošte, vozila za vršenje tempest mjerenja, kao i donirana vozila koja se koriste za administrativne potrebe po osnovu realizacije namjenskih donatorskih projekata.

Detaljniji pregled izmjena dan je u Pravitku broj 5.

Prema Pravilniku iz 2023. sve institucije su bile dužne da u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu donesu interne propise o službenim vozilima i interne pravilnike o službenim vozilima za specijalizirane namjene dostave na suglasnost Vijeću ministara.³²

2.3. Stanje voznog parka i troškovi institucija BiH

Prema evidencijama iz modula stalnih sredstava ukupan broj svih vrsta vozila u institucijama BiH sa 31.12.2022. godine bio je oko 4.100³³. Broj vozila po kategorijama, prosječna starost i prosječna nabavna vrijednost sa 31.12.2022. godine dana je u narednoj tablici.

Tablica br. 2: Broj, prosječna starost i nabavna vrijednost

Kategorija	Broj vozila	Prosječna starost u godinama	Prosječna nabavna vrijednost
Motorna vozila	3.384	7,7	33.000
Poljoprivredna vozila	13	10,0	5.000
Zrakoplovna vozila	26	7,4	3.750.000
Plovna vozila	216	5,7	9.000
Ostala prijevozna oprema	480	6,2	22.500
UKUPNO	4.119	7,3*	54.000*

*Ukupni prosjeci izračunati na temelju ukupne starost/nabavne vrijednosti i ukupnog broja vozila

Iz prethodne tablice je vidljivo kako se preko 80 % odnosi na motorna vozila. U kategoriji motornih vozila najveće učešće imaju putnički automobili i to preko 60 %. Njihova prosječna nabavna vrijednost je oko 40 tisuća KM, a prosječna starost oko osam godina. Pregled broja po svim vrstama vozila iz modula stalnih sredstava po institucijama BiH nalazi se u Pravitku broj 6.

Troškovi nabave, uporabe i održavanja vozila za institucije BiH na koje se odnosi Pravilnik iz 2014. za 2022. godinu su iznosili oko 23 milijuna KM.³⁴ Pregled po vrstama troškova dan je u narednoj tablici.

³² Službeni glasnik BiH, broj 34/23 dana 16.05.2023. godine (stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u Službenom glasniku BiH)

³³ ISFU - Izvješća o sredstvima. Moguća su minimalna odstupanja u broju vozila u slučaju da nije uspješno konstatirana stavka koja se ne odnosi na vozilo (oprema, alarmi, treptači, PDV i dr).

³⁴ ISFU – Konsolidirana bruto bilanca

Tablica br.3: Troškovi za vozila s 31.12.2022. godine

Vrsta troškova	Iznos u KM
Troškovi dizela	6.794.787
Troškovi materijala za održavanje	1.372.556
Troškovi usluga održavanja	1.370.280
Troškovi osiguranja	1.225.437
Troškovi benzina	903.325
Troškovi guma	626.372
Troškovi mlaznog goriva	420.489
Troškovi registracije	366.974
Troškovi parking prostora	342.979
Troškovi pranja	216.364
Troškovi motornog ulja	205.944
Troškovi unajmljivanja vozila	56.574
Ukupno tekući izdaci	13.902.081
Izdaci za nabavu vozila	8.892.798
Ukupno	22.794.879

*Bez troškova amortizacije jer se isti nisu mogli osigurati na jednostavan način.

Za institucije BiH najviše sredstava se izdvaja za troškove goriva i održavanja. Ti troškovi čine oko 80 % tekućih izdataka.

2.4. Stanje voznog parka i troškovi institucija iz uzorka

Osnovni podaci o broju vozila, starosti kao i troškovima za institucije iz uzorka dani su u narednoj tablici.

Tablica br. 4: Sumarni pokazatelji za institucije iz uzorka za 2022. godinu³⁵

Institucija	Broj vozila koja su bila u posjedu u tijeku godine	Prosječna starost voznog parka (u godinama)	Tekući izdaci	Trošak amortizacije	Izdaci za nabavu vozila
GP	384	8.3	2,601,358	1,832,320	969,696
DKPT	118	6.7	1,021,641	567,216	
SIPA	179	6.8	726,750	857,917	58,315
MP	19	6.8	183,336	82,833	
GTVM	7	8.8	187,131	9,644	
MCP	8	6.8	68,252	29,935	
MFT	6	7.9	84,457	2,217	
AS	4	7.1	38,396	14,369	39,999
APP	4	3.2	20,096	20,158	24,990
UKUPNO	727	7.0	4,931,417	3,416,606	1,093,000

Broj vozila institucija iz uzorka čini oko 18 % ukupnih vozila institucija BiH, dok tekući izdaci čine oko 35 % tekućih izdataka institucija BiH za 2022. godinu.

Detaljan pregled po vrstama troškova i godinama institucija iz uzorka za razdoblje 2020. – 2022. godina dan je u Priritku br. 7.

³⁵ Broj vozila je utvrđen na bazi dostavljenih tablica za 2022. godinu. U broj su uključena sva vozila kojima je institucija raspolagala u tijeku godine, bilo da su ista u toj godini prodana ili novonabavljena u 2022. godini. Starost voznog parka je za GP izračunata na temelju godine stavljanja u uporabu/godinu proizvodnje jer su takve podatke dostavili. Za DKPT nisu ušla za koja su nedostajali podaci o starosti (u 2020. – 2 vozila, u 2021. – 3 vozila i u 2022. – 3 vozila).

Broj vozila za GP je utvrđen na bazi dostavljene Tablice za 2022. godinu - 344 + 40 prodanih vozila u 2022. godini iz dostavljene Tablice za 2020. godinu.

U broj vozila za DKPT su uključena dva vozila pozajmljena od CB BiH, jedno pozajmljeno GTVM-u i dva pozajmljena UNO-u.

U broj vozila za GTVM nije uključeno pozajmljeno jedno vozilo od DKPT-a.

Tekući izdaci obuhvaćaju sljedeće troškove: dizela, benzina, mlaznog goriva, usluga održavanja, materijala za održavanje, motornog ulja, registracije, osiguranja, guma, parking prostora, pranja, unajmljivanja vozila. Isti ne sadrže troškova amortizacije radi usporedivosti podataka s troškovima za sve institucije.

3. NALAZI

U ovom Poglavlju prezentirani su nalazi revizije koji ukazuju na to institucije BiH voznim parkom ne upravljaju na efikasan i ekonomičan način. Nalazi su podijeljeni na dva dijela u kojima se daju odgovori na postavljena revizijska pitanja.

3.1. Sustavna rješenja za upravljanje voznim parkom

U ovom dijelu prezentirani su nalazi koji ukazuju na to da doneseni propisi i aktivnosti nadležnih institucija ne osiguravaju jedinstveno i ekonomično upravljanje voznim parkom u institucijama BiH.

3.1.1. Propisi za upravljanje voznim parkom

Doneseni Pravilnik iz 2014. nije jasno definirao šta sve čini vozni park institucija BiH, tj. sve vrste i kategorije vozila, niti su jasno definirani kriteriji za posjedovanje, nabavu i korištenje službenih i specijaliziranih vozila. Posljedice prethodnog su neujednačeni pravilnici institucija BiH, koji ne obuhvaćaju sve vrste vozila i koji generiraju različita prava korisnika i različite troškove.

Iako je Pravilnik iz 2014. izvršio podjelu vozila i utvrdio njihovu namjenu, iz istog se ne može jasno vidjeti šta sve može činiti vozni park institucija BiH. Nije jasno definirano šta se smatra vozilom i koje sve vrste i kategorije vozila mogu biti (cestovna, plovna, zrakoplovna, šinska, motorna, priključna, putnička, teretna, specijalna, radne mašine itd.).

Nije jasno definirano šta sve čini vozni park u institucijama BiH.

Utvrđeno je kako kod nekih institucija određena vrsta vozila čini vozni park, a kod nekih ne. Tako je, primjerice, MO internim pravilnikom utvrdio kako prikolice čine sastavni dio specijaliziranih vozila, a GP

ne. Iako je ranijim pravilnikom GP-a utvrđeno kako su prikolice vrsta specijaliziranog vozila, izmjenama pravilnika one se više ne smatraju specijaliziranim vozilima, mada ih GP posjeduje.³⁶ Također, utvrđeno je i kako kod MO zrakoplovna vozila nisu obuhvaćena internim pravilnikom o specijaliziranim vozilima.

Ne postoje jasni kriteriji za utvrđivanje broja i klase službenih vozila koja se dodjeljuju institucijama. Reviziji nisu predloženi dokazi kojima se potvrđuje temelj za dodjelu određenog broja ili klase vozila institucijama.

³⁶ Pravilnikom o specijaliziranim vozilima GP-a iz 2015. godine poluprikolice su ulazile u vrstu specijaliziranih vozila, ali su Izmenama pravilnika o specijaliziranim vozilima GP-a kraj 2022. godine ista brisana kao vrsta specijaliziranog vozila.

Tako je određenim institucijama dodijeljen isti broj službenih vozila bez obzira na njene nadležnosti, broj uposlenih kao i organizacijsku strukturu. Ilustracije radi, tri do četiri službena vozila su odobrena i za institucije koje imaju znatnu razliku u broju uposlenih.³⁷ Također, kod jedne institucije je utvrđeno kako rukovoditelj ima manja prava u odnosu na rukovoditelje drugih institucija po pitanju odobrene klase vozila.³⁸

Nisu utvrđeni jasni kriteriji za posjedovanje, nabavu i korištenje vozila u institucijama BiH.

Ne postoje jasni kriteriji za posjedovanje specijaliziranih vozila. Zbog toga su institucije na različite načine utvrđivale vrste, vrijednosti, namjenu, broj, prava na korištenje, itd. Vijeće ministara je prihvatilo takve prijedloge institucija i usvajalo predložene pravilnike. Primjeri prethodnog su dani u nastavku:

- Utvrđeno je postojanje preko 60 različitih naziva/vrsta specijaliziranih vozila. Negdje su podjele izvršene po kategorijama negdje po klasama u okviru iste kategorije, a negdje po namjeni.³⁹
- Institucije su putnička motorna vozila bez ikakve specijalne opreme ili specijalne namjene definirale kao specijalizirana vozila i omogućile korištenje istih za opće i druge poslove.⁴⁰
- Internim pravilnicima o specijaliziranim vozilima su za iste vrste vozila utvrđivani različiti vrijednosni razredi.⁴¹
- Institucije su internim pravilnicima omogućile da određene osobe ostvaruju pravo na korištenje vozila većih klasa, nego što im pripada po Pravilniku iz 2014., kao i da raspoložu većim brojem vozila.⁴²
- Kod nekih institucija je pravilnicima utvrđen ukupan broj za sve vrste specijaliziranih vozila,⁴³ a kod nekih po vrstama specijaliziranih vozila.⁴⁴

³⁷ Institucije sa većim brojem uposlenih: BHMAC, GP, DKPT, SIPA.

Institucije sa manjim brojem uposlenih: AZOP, URŽ, APP, IOLJP, ASH

³⁸ Pravilnikom iz 2014. za ROŽ je odobreno posjedovanje samo jednog vozila i to niže klase, dok drugi član istog Pravilnika iz 2014. navodi da rukovoditelj institucije ima pravo na korištenje vozila srednje klase. Svim ostalim institucijama odobreno je posjedovanje bar jednog vozila srednje klase.

³⁹ Nazivi svih vrsta/naziva vozila po pravilnicima o specijaliziranim vozilima dani su u Privitku br. 8

⁴⁰ Privitak br. 9 - Primjeri definiranja specijaliziranih vozila

⁴¹ Primjer raspona vrijednosnih razreda za putnička vozila je od 50 do 150 hiljada KM. Detaljniji pregled po vrstama i vrijednostima dat je u Prilogu br. 10.

⁴² Tako, naprimjer, rukovodiocima GP-a, SIPA-e i DKPT-a je prema Pravilniku iz 2014. dodijeljeno pravo na korištenje službenog vozila srednje klase, a isti koriste specijalizovana vozila više klase. Također, i drugim sektorima ovih institucija dodijeljena su specijalizovana vozila više klase nego što ih sljeduje po Pravilniku. Direktor SIPA-e raspolože s dva vozila, srednje i visoke klase. U Kabinetu direktora GP-a je deset vozila od kojih je većina više srednje klase.

⁴³ SIPA

⁴⁴ GP, DKPT, MP

Korištenje vozila kontinuirano tijekom 24 sata nije riješeno na jedinstven način. Ne postoje jasni kriteriji za dodjelu prava na korištenje istih. Rukovoditeljima institucija je dano pravo da sami uredе korištenje vozila 24 sata posebnim aktom. Uslijed toga utvrđene su različite prakse koje generiraju različita prava korisnika i različite troškove.

U nastavku je tablica koja sadrži podatke o definiranju prava na korištenje vozila 24 sata kod institucija iz uzorka.

Tablica br. 5: Prava na korištenje vozila 24 sata utvrđena internim aktima

Institucija	Pravo na korištenje vozila tijekom 24 sata	
	Službena vozila	Specijalizirana vozila
GTVM	predsjedatelj Vijeća ministara generalni tajnik	/
MFT	ministar, zamjenik ministra, tajnik, predstojnik Ureda ministra	/
MP	ministar, zamjenik ministra, tajnik	/
MCP	ministar, zamjenik ministra, tajnik	/
AS	/	/
APP	članovi Vijeća (tri člana)	/
GP	/	ravnatelj, zamjenik ravnatelja, pomoćnik ravnatelja
DKPT	ravnatelj, zamjenik ravnatelja	/
SIPA	/	Korištenje se odobrava na temelju potreba koje iskaže i obrazloži rukovoditelj osnovne organizacijske jedinice u mjesečnom planu korištenja

Iz prethodne tablice je vidljivo kako je većina institucija utvrdila pravo na korištenje službenih vozila tijekom 24 sata i to je pravo dano uglavnom rukovoditeljima. Također, vidljivo je kako je jedna institucija utvrdila pravo rukovoditeljima na korištenje specijaliziranih vozila tijekom 24 sata.

Iako je donesen novi Pravilnik iz 2023., isti nije značajno otklonio slabosti utvrđene ovom revizijom koje se tiču definiranja voznog parka, kriterija itd. Također, Pravilnikom iz 2023. je dovedena u pitanje transparentnost i kontrola namjenske uporabe vozila.

Najznačajnija izmjena se tiče povećanja nabavne vrijednosti službenih vozila po klasama.⁴⁵

⁴⁵ Više o novim utvrđenim vrijednostima po klasama vidjeti u Prilogu br. 5.

Pravilnikom iz 2023. godine izvršena je izmjena u definiranju specijaliziranih vozila, međutim, nisu definirani kriteriji za posjedovanje i korištenje specijaliziranih vozila.

Iz vrsta specijaliziranih vozila izbrisane su dvije vrste i to:

- vozila za specijalizirane namjene,
- ostala specijalizirana vozila za obavljanje specijaliziranih aktivnosti iz djelokruga rada institucije.

Kroz ove vrste vozila institucije su ranije utvrđivale prava korištenja specijaliziranih vozila i za svrhe i aktivnosti koje ni po čemu nisu specijalizirane.

Iako Pravilnik iz 2023. i dalje ne definira jasne kriterije koja se vozila ne mogu smatrati specijaliziranim, prema navodima iz MFT-a planiraju više pozornosti posvetiti analizi dostavljenih pravilnika i davanju mišljenja na specijalizirana vozila. U svezi s tim MFT je koncem srpnja 2023. godine⁴⁶ tražio od institucija da dostave dodatne podatke o specijaliziranim vozilima.⁴⁷

Novi Pravilnik iz 2023. godine nije otklonio slabosti Pravilnika iz 2014. godine.

Pravilnikom iz 2023. su povećana prava na korištenje vozila više klase. Naime, uvedeno je pravo korištenja službenih vozila niže srednje i niže klase predstojnicima ureda rukovoditelja institucije, dok im se po Pravilniku iz 2014. moglo dodijeliti vozilo samo niže klase.⁴⁸

Također, Pravilnikom iz 2023. je ukinuta i obveza evidentiranja dnevnog korištenja vozila ukoliko vozilom upravlja samo jedna osoba i ne prelazi više od 80 km na dnevnoj osnovi⁴⁹, odnosno da se evidencije vode na mjesečnoj razini čime je transparentnost korištenja vozila svedena na minimum, a time je i kontrola namjenske uporabe vozila skoro u potpunosti onemogućena.

Ova promjena predstavlja jedan od najvećih nedostataka novog Pravilnika iz 2023.

Na ovaj nedostatak Pravilnika iz 2023. Ured za reviziju je skrenuo pozornost i u Izvješću o glavnim nalazima i preporukama za 2022. godinu.

Detaljnije o svim izmjenama u odnosu na raniji Pravilnik iz 2014. navedeno je u Priritku br. 5.

Pravilnikom iz 2023., kao ni ranijim Pravilnikom iz 2014., nije propisano u kojim slučajevima institucije BiH ne ispunjavaju uvjete za nabavu vozila (rukovodeći se načelima

⁴⁶ Akt broj: 05-16-2-5647 -1 /23 od 31.7.2023. godine.

⁴⁷ Traženi podaci o: evidencijski broj iz modula stalnih sredstava, naziv specijaliziranog vozila/opis iz modula stalnih sredstava, broj vozila predviđen pravilnikom, nabavna vrijednost, prosječna godišnja kilometraža, prosječni godišnji troškovi održavanja (gorivo, održavanje, pranje, osiguranje, parking) do konca 2021. i za 2022. godinu, namjena, korištenje 24 sata.

⁴⁸ Članak 11, stavak 4. Pravilnika iz 2023.

⁴⁹ Članak 7. stavak 5: Ukoliko službenim vozilom upravlja samo jedna osoba, u putni nalog upisuje se mjesečna kilometraža, a relacije u tijeku mjeseca navode samo za putovanja koje podrazumijevaju putovanje duže od 80 km.

ekonomičnosti) i koje su alternativne mogućnosti zadovoljenja potreba za prijevozom u takvim slučajevima.⁵⁰

Aktivnosti na uspostavljanju jasnog obilježavanja službenih vozila institucija BiH nisu završene.

Naime, Vijeće ministara je u veljači 2020. godine na temelju zastupničke inicijative iz 2020. godine⁵¹ zadužilo MKP za realizaciju zastupničke inicijative, koja traži da se propiše jasno označavanje službenih vozila, naljepnicom ili na drugi odgovarajući način, kako bi sudionicima u prometu, kao i građanima, bilo jasno vidljivo kako se radi o službenom vozilu i kojoj instituciji pripada, a sve u svrhu sprečavanja zlouporabe korištenja.

MKP je dostavio prijedlog uspostave registra službenih vozila i o istom je informirana Parlamentarna skupština⁵². Imajući u vidu navedeno, utvrđeno je kako nadležne institucije nisu predložile način obilježavanja službenih vozila, a što je bila temeljna ideja zastupničke inicijative, nego su predložile objavu registra.

3.1.2. Praćenje, evidencije, analize i mjere za unapređenje

Praćenje primjene propisa i analiza stanja voznog parka treba da osiguraju informacije za donošenje odluka kojima bi se unaprijedio proces upravljanja voznim parkom i ostvarile uštede.

Ni Vijeće ministara, kao donositelj propisa, ni MFT, kao predlagač i nadležna institucija za realizaciju, ne raspolažu podacima jesu li sve institucije donijele i uskladile svoje interne propise kako s Pravilnikom iz 2014. tako i s Pravilnikom iz 2023.

I po Pravilniku iz 2014. i Pravilniku iz 2023., 72 institucije su bile dužne da u propisanim rokovima donesu interne propise o službenim vozilima, a 26 odnosno 27⁵³ da dostave Vijeću ministara prijedloge internih pravilnika o specijaliziranim vozilima.

Nije uspostavljeno praćenje primjene Pravilnika o nabavi i korištenju službenih vozila u institucijama BiH.

Vijeće ministara i MFT nemaju podatak jesu li sve institucije pravodobno donijele i uskladile svoje interne propise s Pravilnikom iz 2014. i Pravilnikom iz 2023. U MFT-u imaju evidencije samo o zahtjevima i danim mišljenjima na prijedloge pravilnika o specijaliziranim vozilima.

Revizija je konstatirala značajna kašnjenja u donošenju pravilnika o specijaliziranim vozilima prema Pravilniku iz 2014. Iako je rok za dostavu istih na suglasnost Vijeću ministara bio 2015.

⁵⁰ Smjernice za upravljanje voznim parkom, Ministarstvo uprave RH

⁵¹ Inicijativa zastupnika Zastupničkog doma PS, 3. sjednica ZD PS BiH od 16.1.2020. godine

⁵² Odgovor na zastupničku inicijativu Vijeće ministara je utvrdilo na 56. sjednici od 26.10.2022. godine, Odgovor razmatran na 3. sjednici ZD PS BiH od 31.1.2023. godine

⁵³ Prema Pravilniku 2014. - 26 institucija ima pravo na specijalizirana vozila, prema Pravilniku iz 2023. - 27 institucija ima pravo na specijalizirana vozila.

godina, kod određenih institucija proces donošenja internih pravilnika o specijaliziranim vozilima je trajao više od pet godina.⁵⁴

Također, i kod primjene novog Pravilnika iz 2023.⁵⁵ revizija je utvrdila kašnjenja u donošenju internih propisa o službenim vozilima i dostavi internih pravilnika o specijaliziranim vozilima Vijeću ministara na suglasnost. Podaci institucija iz uzorka pokazuju kako su samo tri od devet institucija pravodobno donijele interne propise o službenim vozilima, a nijedna institucija koja je imala pravo na specijalizirana vozila⁵⁶ nije pravodobno dostavila Vijeću ministara interni pravilnik na suglasnost.

Kašnjenja su prisutna i kod drugih institucija. Prema podacima iz GTVM⁵⁷ od 27 institucija koje su imale pravo na specijalizirana vozila samo su tri dostavile prijedloge pravilnika na suglasnost Vijeću ministara.

Revizija je na bazi internetske stranice Vijeća ministara utvrdila kako je do konca rujna 2023. godine dana suglasnost samo na dva prijedloga pravilnika o specijaliziranim vozilima.⁵⁸

Vijeće ministara i MFT ne raspolažu podacima o usklađenosti stanja voznog parka po broju, vrsti, pravu i klasi s propisanim. Također, planiranje proračuna za nabave novih vozila ne zasniva se na analizi iskorištenosti i ekonomičnosti voznog parka.

Utvrđeno je kako MFT kod planiranja proračuna za nove nabave vozila provjerava propisani broj vozila i stvarni broj vozila. MFT prilikom planiranja proračuna za nabavu novih vozila ne traži od institucija analize iskorištenosti i ekonomičnosti postojećeg voznog parka. Institucijama koje imaju maksimalan propisan broj vozila, nabava novih vozila se odobrava uz uvjet da se planira prodaja viška vozila i za planirani iznos prodaje umanjuju im se planirana sredstva za nabave novih vozila. Međutim, utvrđeno je kako postoje slabosti u tom procesu jer MFT promatra ukupan broj propisanih vozila i ne provjerava stvarno stanje po klasama ili vrstama vozila. Utvrđeno je i odobravanje nabave novih vozila institucijama iako su raspolagale većim brojem od propisanog.⁵⁹ Odsustvo praćenja primjene propisa i stanja voznog parka za posljedicu ima postojanje institucija koje raspolažu većim brojem vozila ili višim klasama vozila od onih propisanih Pravilnikom 2014. i internim pravilnicima.⁶⁰

Također, Vijeće ministara i MFT ne raspolažu podacima o ukupnom broju i vrstama vozila za institucije BiH niti postoji jednostavan način dobivanja tih podataka.

⁵⁴ BHDCA-2022., MVP i SIP -2021

⁵⁵ Rok za donošenje propisa o službenim vozilima i dostavu prijedloga pravilnika o specijaliziranim vozilima Vijeću ministara je 20.7.2023. godine.

⁵⁶ Od devet institucija četiri su imale pravo na specijalizirana vozila.

⁵⁷ Iz GTVM-a nam je dostavljen podatak da su do 30.09.2023. godine zaprimili tri prijedloga pravilnika (AZOP, SIP i AFIV) o specijaliziranim vozilima na suglasnost, s tim da jedan nije u propisanom roku (SIP)

⁵⁸ Suglasnost dana na: Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o službenim specijaliziranim vozilima u AFIV 19. sjednica Vijeća ministara [BOSNA I HERCEGOVINA \(vijeceministara.gov.ba\)](https://www.vijeceministara.gov.ba) i Pravilnik o specijalizovanim vozilima Agencije za zaštitu osobnih podataka BiH. [Održana 23. redovita sjednica Vijeća ministara Bosne i Hercegovine \(vijeceministara.gov.ba\)](https://www.vijeceministara.gov.ba)

⁵⁹ GP-u odobren proračun za novu nabavu.

⁶⁰ Više o tome u poglavlju 3.2.1. ovog Izvješća

Iako se kroz modul stalnih sredstava evidentiraju sva vozila po institucijama, ove evidencije ne omogućavaju generiranje podataka po institucijama o ukupnom broju vozila, niti se može utvrditi koliko vozila se odnosi na službena, a koliko na specijalizirana.

Ne postoje podaci o ukupnom broju i vrstama vozila u institucijama BiH.

Razlog za isto je što se evidentiranje vozila kroz modul stalnih sredstava vrši po određenim kategorijama i potkategorijama vozila⁶¹ koje se razlikuju od načina definiranja vrsta vozila po Pravilniku iz 2014. i internim pravilnicima institucija.

Također, na nemogućnost utvrđivanja točnog broja vozila utječe i praksa institucija da evidentiraju opremu na vozila, da iste vrste vozila evidentiraju na različite kategorije i dr.⁶²

Uslijed nedostatka podataka o ukupnom broju i vrstama vozila u institucijama BiH, revizija je pokušala utvrditi ukupan broj vozila. Tako je, analizom modula stalnih sredstava, utvrđeno kako je ukupan broj svih vrsta vozila u institucijama BiH, s 31.12.2022. godine, oko 4.100⁶³. Pregled svih vrsta vozila po institucijama dan je u Privitku br. 6.

Na bazi podataka koje su institucije BiH dostavljale financijskoj reviziji⁶⁴ i podataka institucija iz uzorka, revizija je utvrdila broj službenih i specijaliziranih vozila. Broj službenih vozila je 234, a specijaliziranih 3.756.

U Privtku br. 11 nalazi se pregled odobrenog broja službenih i specijaliziranih vozila po institucijama i stanje istih s 31.12.2022. godine s detaljima koja su vozila uključena u ovaj broj.

Ni Vijeće ministara ni MFT nisu izvršili analizu efekata Pravilnika donesenog 2014. godine niti se donošenje novog Pravilnika iz 2023. zasniva na dokumentiranim analizama. Iako je jedan od motiva donošenja Pravilnika iz 2014. bio racionalizacija troškova, nisu izvršene analize s ciljem utvrđivanja efekata istog na troškove.

⁶¹ Evidencije vozila kroz modul stalnih sredstava institucija BiH se vrše po kategorijama i potkategorijama. Kategorije: 011321: putnički automobili, motocikli, kamioni, autobusi, vučna vozila, prikolice i poluprikolice, cisterne autobusi, vozila integralnog transporta; 011322: poljoprivredna vozila; 011323: zrakoplovna vozila; 011324: plovna vozila; 011329: ostala prijevozna oprema, bageri, dizalice, utovarivači, dozeri, grejderi, minitragači, ostala mehanizacija, valjci.

⁶² Dodatna slabost ovih evidencija je i činjenica kako nedostaju redni brojevi pa je, naročito kod institucija koje imaju veliki broj vozila, teško utvrditi ukupan broj. Osim toga, problem za utvrđivanje točnog broja vozila predstavlja i praksa institucija da u ove evidencije unose i dodatnu opremu (klima, alarmi, zvučna i svjetlosna signalizacija itd.) kao da jednu te istu vrstu vozila evidentiraju na različitim kategorijama (npr. motocikli su u nekim slučajevima evidentirani pod potkategorijom motocikli, nekada pod putničkim vozilima, a nekada pod ostalom prijevoznom opremom i sl.).

⁶³ Moguća su minimalna odstupanja u broju vozila u slučaju da nije uspješno konstatirana stavka koja se ne odnosi na vozilo (oprema, alarmi, treptaći, PDV i dr).

⁶⁴ Na bazi tablica dostavljenih financijskoj reviziji za 2022. godinu i tablica dostavljenih u studiji.

Kod MO, zbog nepostojanja tablica FR za specijalizirana vozila, broj istih je uzet iz ISFU i sadrži (motorna, poljoprivredna, zrakoplovna, plovna i ostalu prijevoznu opremu).

Od 2015. godine redovito se, u izvješćima o izvršenju proračuna institucija BiH⁶⁵, navodi kako su ostvarene uštede⁶⁶, međutim, nisu nam prezentirani dokazi provedenih analiza za ove navode. Planirane i započete aktivnosti MFT-a na analizama koje se tiču voznog parka institucija BiH nisu završene. Naime, u Izvješću o izvršenju proračuna za 2021. godinu je navedeno da je u tijeku izrada analize troškova za službena specijalizirana vozila, kao i analiza usvojenih pravilnika u pogledu broja vozila, nabavnih vrijednosti istih, te analiza utroška goriva za ovu vrstu vozila. Navedeno je kako će analiza biti podloga za pripremu Informacije s prijedlozima za unapređenje i racionalizaciju troškova za nabavu specijaliziranih vozila (u smislu broja vozila koja se odobravaju institucijama) koju će MFT dostaviti Vijeću ministara. Iako je rok za završetak iste bio II. kvartal 2023. godine⁶⁷ ista nije završena. U tijeku revizije predočeni su nam dostavljeni podaci samo za 10 institucija od 26 institucija koje su imale pravo na specijalizirana vozila po Pravilniku iz 2014.⁶⁸

Ni izrada novog Pravilnika iz 2023. se ne zasniva na dokumentiranim analizama stanja i problema niti su u njegovoj izradi sudjelovale i druge institucije.⁶⁹ Osim obrazloženja⁷⁰ uz navedeni pravilnik nisu nam predočene nikakve dokumentirane analize, niti su nam predočeni dokazi kako su sve ranije inicijative institucija za izmjene Pravilnika iz 2014. analizirane i razmatrane.⁷¹ Moguća posljedica prethodnog su već zaprimljene inicijative za izmjenu novodonesenog Pravilnika iz 2023.⁷²

⁶⁵ [Izvještaji \(mft.gov.ba\)](http://mft.gov.ba) Izvješća o izvršenju proračuna institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2015., 2016., 2017., 2018., 2018., 2019., 2020., 2021. i 2022. godinu

⁶⁶ Navodi iz izvješća: Ostvarene su i dodatne uštede na materijalnim troškovima zbog primjene jedinstvenih pravilnika, kojima je Vijeće ministara BiH smanjilo prava uposlenicima u institucijama BiH na reprezentaciju, na izdatke za fiksne i mobilne telefone i korištenje službenih vozila počev od 1.1.2015. godine, a efekti ušteda su evidentni u navedenoj godini, a koji su djelomično kompenzirani novim obvezama i aktivnostima iz nadležnosti institucija na razini BiH.

⁶⁷ Izvješće o izvršenju proračuna za 2021. godinu, Akcijski plan MFT-a za unapređenje sustava unutarnjih finansijskih kontrola za 2022. godinu, Zabilješka sa sastanka u MFT-u

⁶⁸ Tablice MO, VSTV, MVP, MP, MS, AŠSUK, SZP, IM, INO i RAK.

⁶⁹ Na izradi Pravilnika iz 2014. uključene su bile i druge institucije BiH koje su davale sugestije i primjedbe, a Vijeće ministara BiH je formiralo interresornu radnu grupu, sačinjenu od predstavnika ministarstava, koja je imala zadatak da u suradnji s MFT-om usuglasi sve primjedbe na Prijedlog pravilnika.

U izradi Pravilnika iz 2023. nemamo nikakvih dokaza kako su bile uključene i druge institucije BiH.

⁷⁰ Prema obrazloženju, temeljni razlog za donošenje Pravilnika iz 2023. je potreba prilagodbe stvarnim okolnostima. Nabavne vrijednosti po klasama su povećane zbog porasta cijena svih roba i usluga, pa tako i cijena motornih vozila, i situacije da institucije BiH više nisu u mogućnosti, u okviru ranije propisanih iznosa, nabaviti vozila propisane klase, te da se otklone određene nejasnoće uočene nakon analize stanja u ovoj oblasti.

⁷¹ Inicijativa RAK-a od 23.11.2021. godine, koja je u lipnju 2023. godine povučena iz procedure kod Vijeća ministara, Inicijativa Ureda za harmonizaciju i koordinaciju plaćanja u poljoprivredi, prehrani i ruralnom razvitku BiH od 8.2.2023. godine i Inicijativa Pravobraniteljstva od 2.2.2023. godine nisu dostavljene Vijeću ministara.

Uvažene su samo ranije odobrene inicijative na Vijeću ministara i to povećanje broja vozila za GTVM (3. sjednica Vijeća ministara, od 23.2.2023. godine) i omogućavanje posjedovanja specijaliziranih vozila za AZOP (56. sjednica Vijeća ministara, od 26.10.2022. godine)

⁷² RAK, ROŽ, UNO, KZHPP.

3.2. Upravljanje voznim parkom u institucijama iz uzorka

Efikasno upravljanje voznim parkom pored sustavnih rješenja ovisi i o načinu na koji pojedinačne institucije BiH upravljaju svojim voznim parkom. Rezultati provedene revizije pokazuju kako institucije iz uzorka nisu efikasne u upravljanju svojim voznim parkom, o čemu više govore nalazi u nastavku.

3.2.1. Primjena propisa o vozilima

Znatan broj institucija iz uzorka je posjedovao veći broj vozila ili vozila veće klase od propisanog. Osim postupanja koja nisu u skladu s donesenim propisima, navedeno za posljedicu ima veći i skuplji vozni park, a samim tim i veće troškove.

Neusklađenost stanja voznog parka s važećim propisima⁷³ je utvrđena kod četiri od devet institucija iz uzorka⁷⁴. Iako su sve institucije donijele interne propise o službenim i specijaliziranim vozilima u skladu s Pravilnikom iz 2014., stvarno stanje voznog parka kod određenih institucija ne odgovara odobrenom broju i klasi vozila.

U nastavku je dan tablični pregled odstupanja po institucijama.

Tablica br. 6: Vrste odstupanja po institucijama

Vrsta odstupanja	Institucije
Prekoračenje broja vozila	GP i GTVM
Prekoračenje broja po klasama	GP
Viša klasa od propisane	DKPT
Pravo korištenja veće od propisanog	GP, SIPA i DKPT
Raspolaganje specijaliziranim vozilima, a imaju pravo na službena	GP i SIPA
Ustupanje vozila	DKPT

GP je tijekom cijelog promatranog razdoblja raspolagao većim brojem specijaliziranih vozila od propisanog. Najveće prekoračenje broja vozila je bilo u 2021. godini i to preko 80 vozila.

Prema vrstama vozila najveće prekoračenje je kod terenskih, teretnih vozila i kombi vozila.⁷⁵

Institucije raspolažu većim brojem i višim klasama vozila od propisanog.

Kod DKPT-a je utvrđeno kako je raspolagao službenim vozilima više klase od propisane. Naime, DKPT je imao pravo na četiri službena vozila (jedno srednje, dva niže srednje i jedno niže klase), a

⁷³ Propisi doneseni u skladu s Pravilnikom iz 2014.

⁷⁴ GP, DKPT, SIPA, GTVM

⁷⁵ Dostavljene tablice GP: 2020. (prekoračenje preko 30 kod terenskih teretnih vozila), 2021. (prekoračenje preko 80 kod terenskih i teretnih vozila), 2022. (prekoračenje preko 40 terenskih, teretnih i kombi vozila u odnosu na interni pravilnik koji je važio do 14.12.2022. godine).

raspolagao je s četiri vozila od kojih su tri više srednje klase. Također, DKPT je iz svog voznog parka u tijeku promatranog razdoblja ustupao vozila drugim institucijama na duže razdoblje.⁷⁶

GTVM je tijekom skoro cijelog promatranog razdoblja raspolagao jednim službenim vozilom više od propisanog. Prema Pravilniku iz 2014., GTVM je imao pravo na sedam službenih vozila, ali je više od dvije godine⁷⁷ raspolagao sa osam vozila. To jedno vozilo koje predstavlja prekoračenje je privremeno pozajmljeno od DKPT-a.

Osim prethodnog, kod policijskih tijela⁷⁸ je utvrđeno kako su određene osobe raspolagale vozilima više klase od one koja im je pravilnicima propisana, kao i da su raspolagale većim brojem vozila. Ove institucije su svojim pravilnicima o specijaliziranim vozilima omogućile da određene osobe ostvaruju pravo na korištenje specijaliziranih vozila i to viših klasa od onih koje su im propisane Pravilnikom iz 2014.⁷⁹

S obzirom na to da je u tijeku studije revizije donesen novi Pravilnik iz 2023., utvrđeno je kako institucije iz uzorka kasne u donošenju internih propisa o službenim vozilima i dostavi internih pravilnika o specijaliziranim vozilima na suglasnost Vijeću ministara.

Većina institucija iz uzorka nije donijela ili je kasnila u donošenju i dostavi Vijeću ministara na suglasnost novih internih propisa o vozilima.

Institucije kasne u izradi i donošenju internih propisa o vozilima.

Pravilnik iz 2023. je utvrdio obvezu za sve institucije da u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu donesu interne propise o službenim vozilima, a interne pravilnike o specijaliziranim vozilima dostave na suglasnost Vijeću ministara.⁸⁰ Iako je donošenje

internog propisa o službenim vozilima u nadležnosti samih institucija, utvrđeno je kako šest od devet institucija iz uzorka⁸¹ kasni ili je kasnilo u donošenju ovog propisa. Pregled donošenja i kašnjenja dan je u narednoj tablici.

⁷⁶ GTVM - jedno vozilo na razdoblje od oko dvije i po godine (vraćeno koncem 2022. godine), UNO – najmanje dva vozila tijekom cijelog razdoblja (preneseno u vlasništvo UNO koncem 2022. godine), MS – jedno vozilo na razdoblje od oko jedne godine (vraćeno sredinom 2021. godine).

⁷⁷ Vozilo ustupljeno sredinom 2020. godine, a vraćeno koncem 2022. godine.

⁷⁸ GP, DKPT i SIPA

⁷⁹ Ured ravnatelja GP-a je raspolagao s 9 - 14 specijaliziranih vozila od kojih je većina više srednje klase, a imaju i vozila visoke klase, a Pravilnikom iz 2014. je propisano po jedno službeno vozilo za ravnatelja (srednja klasa) i zamjenika (niža srednja klasa). Ravnatelj SIPA-e je raspolagao s dva vozila, jedno službeno srednje klase i jedno specijalizirano visoke klase, a Pravilnikom iz 2014. je propisano pravo na jedno službeno vozilo srednje klase. Ravnatelj i zamjenici ravnatelja DKPT-a su raspolagali s po jednim službenim vozilom više srednje klase, a Pravilnikom iz 2014. im je propisana srednja i niža srednja klasa.

⁸⁰ Službeni glasnik BiH, broj 34/23 dana 16.05.2023. godine (stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u Službenom glasniku BiH)

⁸¹ GP, SIPA, DKPT, MCP, MP i APP

Tablica br. 7: Pregled institucija iz uzorka i status donošenja i kašnjenja internih propisa

Red. br.	Naziv institucije	Interni propis o službenim vozilima	
		Donesen	Kašnjenja u donošenju (u danima)*
1	GTVM	DA	0
2	MFT	DA	0
3	AS	DA	0
4	APP	DA	34
5	MP	DA	42
6	MCP	NE	72
7	GP	NE	72
8	DKPT	NE	72
9	SIPA	NE	72

*Kašnjenja izračunata zaključno s 30.9.2023. godine

Što se tiče specijaliziranih vozila, nijedna od četiri institucije iz uzorka⁸² koje imaju pravo na specijalizirana vozila nema donesen novi pravilnik. Sve kasne više od dva mjeseca u dostavljanju prijedloga pravilnika o specijaliziranim vozilima Vijeću ministara na suglasnost.⁸³

Osim kašnjenja u dostavi prijedloga pravilnika o službenim vozilima za specijalizirane namjene Vijeću ministara, sve institucije su kasnile i u pokretanju procedura pribavljanja mišljenja od nadležnih institucija na prijedloge pravilnika.⁸⁴

3.2.2. Analize potreba, stanja i troškova voznog parka

Većina institucija iz uzorka nema uspostavljenu praksu provedbe analiza stanja i troškova voznog parka prije donošenja odluka o nabavama novih vozila i ulaganja u održavanje postojećih vozila.

Institucije iz uzorka planiranje nabava vozila ne zasnivaju na dokumentiranim analizama potreba, postojećeg stanja voznog parka i stanja na tržištu s ciljem najefikasnijeg i najekonomičnijeg korištenja javnih sredstava.

Zanavljanje i održavanje voznog parka ne zasniva se na analizama ekonomičnosti.

Nijedna institucija⁸⁵ iz uzorka nije pri planiranju nabava vozila razmatrala mogućnost da se potreba za prijevozom zadovolji korištenjem vozila koja prelaze malu kilometražu ili nekim drugim ekonomičnijim alternativnim rješenjem, iako ovo pitanje nije sustavno definirano⁸⁶.

⁸² GP, SIPA, DKPT i MP

⁸³ Kašnjenja izračunata zaključno s 30.9.2023. godine

⁸⁴ GP 21. 8. 2023. godine – Zahtjev prema MS-u za mišljenje, DKPT 17.7.2023. godine – Zahtjev prema MFT-u za mišljenje, MP 24. 7. 2023. godine zahtjevi za mišljenje prema MFT-u i UZ.

⁸⁵ Nabavu vozila u promatranom razdoblju su provodile: GP, DKPT, SIPA, AS, APP

⁸⁶ Pravilnik iz 2014. i Pravilnik iz 2023. Vidjeti više u poglavlju 3.1.1. ovog Izvješća

Institucije iz uzorka ne analiziraju troškove uporabe vozila i njihovu iskorištenost. Svako vozilo ima svoje fiksne troškove bez obzira na to koristi li se i koliko⁸⁷. U nastavku je pregled procjene osnovnih godišnjih troškova prijevoza za vozilo nabavne vrijednosti od 25.000 KM.

Tablica br. 8: Procijenjeni godišnji troškovi vozila nabavne vrijednosti 25.000 KM

Godišnji troškovi	Iznos u KM
Amortizacija (15 % godišnje)	3.750
Registracija i osiguranje	600
Održavanje	400
Gume	600
Ukupni troškovi	5.350

Iz prethodne tablice je vidljivo kako vozilo nabavne vrijednosti 25.000 KM ima godišnje troškove preko pet tisuća KM ako se ne koristi. Ovi troškovi rastu korištenjem vozila tj. ostvarivanjem troškova goriva. Isplativost posjedovanja vozila raste s prijeđenom kilometražom. Veća prijeđena kilometraža snižava prosječan trošak po prijeđenom kilometru.

U zemljama u okruženju postoje preporuke kada se treba nabavljati novo vozilo. Tako se, primjerice, u Hrvatskoj⁸⁸ ne preporučuje nabava novog vozila ako će vozilo na godišnjoj razini prelaziti manje od 10.000 km.

Za potrebe ove studije urađena je analiza prijeđene kilometraže vozila za institucije iz uzorka za 2022. godinu, što je prikazano u narednoj tablici:

⁸⁷ U navedene troškove nisu uključeni troškovi vozača, pranja i parkinga.

⁸⁸ [Smjernice za upravljanje voznim parkom.pdf \(gov.hr\)](#)

3.3. Preporučena mjerila za korištenje i rashodovanje

Preporučena mjerila prilikom planiranja nabave novog službenog automobila i rashodovanja su:

a) Nabava automobila se ne preporučuje ako se procjenjuje da će automobil ostvarivati manje od 10.000 km godišnje.

...

Nabava automobila koji prelaze manje od 10.000 km godišnje iznimno je prihvatljiva u slučaju specifičnih radnih zadataka koji uvjetuju malu iskorištenost (npr. specijalno vozilo, vozilo za posebne situacije, vozilo koje se koristi u udaljenim lokacijama, otoci, vozilo koje se koristi sezonski, itd.).

Tablica br. 9: Broj vozila po intervalima prijeđene kilometraže za 2022. godinu institucija iz uzorka⁸⁹

INSTITUCIJA	Broj vozila po intervalima prijeđene kilometraže				Ukupan broj vozila za koje je promatrana prijeđena kilometraža	Postotak vozila koja prelaze manje od 10.000 km godišnje
	0-5.000	5.001-10.000	10.001-15.000	preko 15.000		
SIPA	26	52	27	61	166	47 %
MP	2	4	2	10	18	33 %
GP	55	50	45	172	322	33 %
GTVM	1	1	0	5	7	29 %
MCP	2	0	0	6	8	25 %
DKPT	3	12	13	73	101	15 %
MFT	0	0	2	4	6	0 %
AS	0	0	0	3	3	0 %
APP	0	0	1	2	3	0 %
UKUPNO	89	119	90	336	634	33 %

Iz tablice je vidljivo kako pet od devet institucija iz uzorka posjeduje 208 vozila koja su u 2022. godini prešla manje od 10.000 km, a znatan broj ovih vozila je prešao i manje od 5.000 km. Uz razumijevanje da određeni poslovi zbog svoje specifičnosti zahtijevaju potrebu za vozilom bez obzira na to koliko se koristi, za većinu vozila koja prelaze malu kilometražu institucije nisu ponudile uvjerljivo obrazloženje male prijeđene kilometraže.

Iako je većina ovih institucija⁹⁰ imala i nove nabave vozila, nijedna nije pri planiranju nabava vozila razmatrala mogućnost da se potreba za vozilom zadovolji korištenjem vozila koja prelaze malu kilometražu.

Pored navedenog, kod određenih institucija koje su nabavljale vozila⁹¹ nije utvrđeno postojanje analiza opravdanosti traženih tehničkih karakteristika vozila, karakteristika tražene opreme koje u konačnici mogu da dovedu do skuplje nabavne vrijednosti vozila, što u konačnici dovodi i do većih troškova voznog parka.

Iako je kod većine institucija koje su nabavljale vozila⁹² dokumentirano ispitivanje tržišta, samo je APP radio pisanu analizu rezultata istraživanja tržišta u smislu usporedbe koja sve

⁸⁹ Izvor: dostavljene tablice institucija iz uzorka za 2022. godinu. U obračun nisu uzeta: vozila nabavljena/stavljena u uporabu u toj godini, prodana vozila u toj godini, pozajmljena vozila u toj godini, donirana vozila u toj godini, motocikli, prikolice, čamci, motorne sanke.

⁹⁰ GP, SIPA, DKPT

⁹¹ GP: pogon 4x4, automatski mjenjač, krovni nosači, LED svjetla, senzor za kišu, digitalna instrument ploča, kožni upravljač, preklopivi prednji i zadnji nasloni za ruke, itd.

SIPA: aluminijски naplatci, senzori za kišu, LED prednja svjetla, vanjske ručice vrata u boji vozila, audiosustav s minimalno 12,3" s LCD displejom, elektrochromatski unutarnji retrovizor s automatskim zatamnjivanjem, minimalno pet zvučnika i dr.

⁹² Institucije koje su dokumentirale ispitivanje tržišta: GP, APP, AS i DKPT. Institucija koja nije dokumentirala ispitivanje tržišta: SIPA.

vozila mogu zadovoljiti tražene tehničke karakteristike. Ovakve analize bi trebale doprinijeti osiguranju konkurencije i primjene općih načela ZJN-a.⁹³

Institucije, također, nemaju uspostavljenu praksu analiziranja troškova buduće eksploatacije vozila (troškovi održavanja, troškovi registracije i osiguranja, potrošnje itd.) prilikom planiranja i nabave vozila, a što bi trebalo doprinijeti efikasnijem i ekonomičnijem upravljanju ovim troškovima.

Posljedica prethodnih slabosti može utjecati na ekonomičnu uporabu javnih sredstava za nabavu vozila, jer potreba za istim se možda mogla zadovoljiti unutar postojećeg voznog parka ili nekim drugim ekonomičnijim rješenjem. Također, specificiranje opreme koja nije neophodna i izostanak analize tržišta može da ograniči konkurenciju i poskupi samu nabavu.

Institucije iz uzorka nemaju praksu analiziranja troškova održavanja voznog parka s ciljem ostvarenja ušteda i opravdanosti daljnjih ulaganja u vozila.

Revizijom su utvrđene značajne razlike u troškovima održavanja vozila⁹⁴ za institucije iz uzorka. Određene institucije imaju skoro pet puta više troškove održavanja po prijeđenom km. Međutim, institucije nemaju praksu sveobuhvatne dokumentirane analize troškova i opravdanosti ulaganja u održavanje voznog parka. Utvrđeni slučajevi pojedinačnih analiza ulaganja u održavanje vozila u većini slučajeva tiču se obrazloženja razloga za prodaju ili otpis određenih vozila.⁹⁵

Pregled prosječnih troškova održavanja po prijeđenom kilometru, u promatranom razdoblju, za institucije iz uzorka dan je na narednog grafikonu.⁹⁶

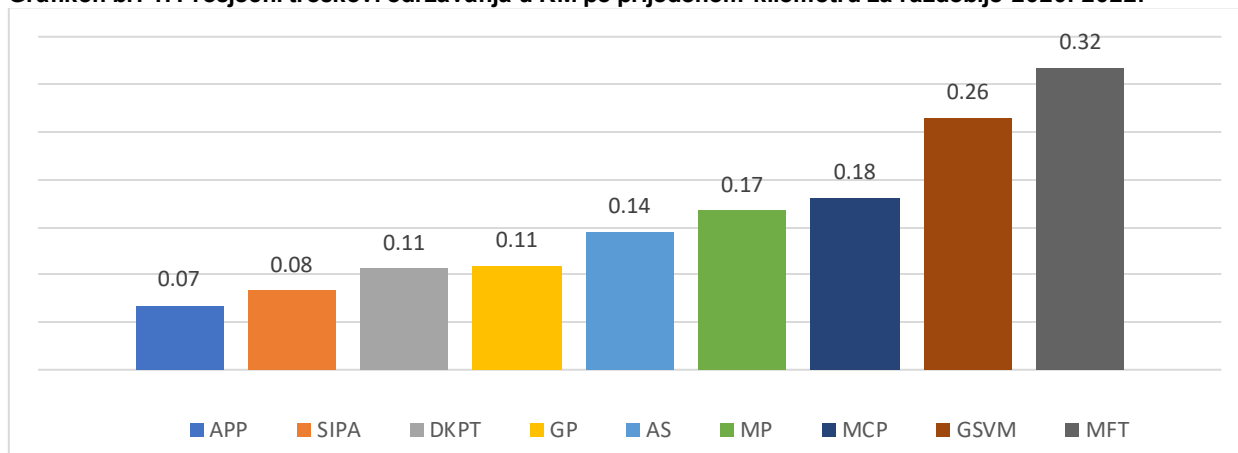
⁹³ Članak 3. – Opća načela i članak 14.a – Prethodna provjera tržišta

⁹⁴ ISFU: troškovi materijala i usluga održavanja, motornog ulja i guma

⁹⁵ MCP, GP, SIPA

⁹⁶ Kilometražja je utvrđena na bazi dostavljenih tablica. Nedostaju podaci o kilometraži: GP – 104 vozila, DKPT 6 vozila.

Grafikon br. 1: Prosječni troškovi održavanja u KM po prijeđenom kilometru za razdoblje 2020.-2022.

Iz prethodnog grafikona je vidljivo kako najniže troškove održavanja po prijeđenom kilometru imaju APP i SIPA, a MFT najveće.

S obzirom na to da institucije iz uzorka ne rade sveobuhvatne analize troškova održavanja po vozilu, nismo se mogli uvjeriti šta je točan razlog za razlike u troškovima. Međutim, našim analizama stanja voznog parka identificirali smo određene faktore koji su mogli utjecati na razlike u troškovima. Tako, primjerice, razlog niskih troškova održavanja kod APP-a može biti niža klasa vozila i najmlađi vozni park. A kod SIPA-e na ove troškove može utjecati jeftiniji vozni park, kao i činjenica kako SIPA ima vlastiti servis za manje servise (zamjena ulja, sijalica i dr.).⁹⁷ S druge strane, razlog visokih troškova održavanja vozila kod MFT-a mogu biti velika ulaganja u određena vozila.⁹⁸ Revizija je i kod drugih institucija iz uzorka⁹⁹ utvrdila značajnija ulaganja u održavanje određenih vozila u promatranom razdoblju.

Ulaganja u vozila koja se često kvare i čije popravke prelaze tržišnu vrijednost vozila negativno utječu na ekonomično trošenje javnih sredstava i dalju uporabu tih vozila kako u sigurnosnom smislu tako i u raspoloživosti tih vozila zbog vremena provedenog na servisima.

Za potrebe ove studije na bazi dostupnih podataka sačinjene su određene analize i drugih troškova voznog parka institucija iz uzorka i iste se nalaze u Pravitku br. 12.

Prodaja vozila se ne zasniva na sveobuhvatnim analizama stanja voznog parka i jasnom definiranju prioriteta vozila za prodaju.

⁹⁷ U ove troškove nisu uračunati troškovi uposlenih servisera, struje, itd.

⁹⁸ Izvješće financijske revizije MFT-a za 2022. godinu: Samo za jedno vozilo nabavne vrijednosti oko 100 tisuća KM je od nabave 2016. godine do konca 2022. godine uloženo u održavanje ukupno 132.536 KM

⁹⁹ GTVM: oko 52.000 KM, MP: oko 25.000 KM, DKPT: oko 23.000 KM; MCP: oko 18.000 KM, GP: oko 17.000 KM

Pet institucija iz uzorka¹⁰⁰ je u promatranom razdoblju imalo prodaju vozila. U najvećem broju slučajeva temelj za prodaju vozila je bilo ispunjenje propisanih uvjeta za prodaju¹⁰¹ i znavljanje voznog parka (nabava, donacije). U pojedinačnim slučajevima, osim ovih uvjeta kao razlozi prodaje su navedeni visoki troškovi održavanja ili veći kvar.

Međutim, nijedna institucija, a naročito institucije koje imaju veliki vozni park i koje su prodavale veći broj vozila, nije radila sveobuhvatnu analizu stanja voznog parka s više aspekata (aspekta potreba i prioriteta, tehničke ispravnosti, troškova uporabe i održavanja) kako bi se mogli utvrditi prioriteta prodaje.

Posljedice navedenog mogu biti prodaja vozila koja se još mogu koristiti uz male troškove eksploatacije, izostanak prodaje vozila koja nisu isplativa za daljnju uporabu, kao i vozila za kojima institucije više nemaju potrebu ili je potreba za istim smanjena i mogla se zadovoljiti nekim drugim ekonomičnijim rješenjem.

3.2.3. Praćenje, analize i izvješćivanje

Uspostavljeni način praćenja i internog izvješćivanja u institucijama iz uzorka ne pruža jasnu sliku o efikasnosti i ekonomičnosti korištenja voznog parka.

Izvješćivanje kod institucija iz uzorka se svodi samo na prikaz podataka o troškovima i uporabi vozila bez sveobuhvatnih analiza s ciljem utvrđivanja efikasnosti i ekonomičnosti voznog parka. Analiza ovih podataka treba pružiti informaciju o stanju voznog parka i biti podloga za donošenje svih budućih odluka koje se tiču upravljanja voznim parkom (daljnja ulaganja, preraspodjela, nove nabave, prodaja itd.).

Nije uspostavljeno efikasno praćenje, analiza i izvješćivanje o voznom parku.

U jednom dijelu GP može poslužiti kao primjer dobre prakse jer je kroz svoja izvješća prikazivao analizu vozila koja prelaze malu kilometražu i dao prijedlog vozila za otpis.

Određeni segmenti upravljanja voznim parkom bili su predmet internih revizija GP-a, SIPA-e i DKPT-a.¹⁰² Istim su identificirane određene slabosti i nepravilnosti i dane preporuke za unapređenje. Međutim, izvješća naknadne interne revizije ukazuju na to kako nisu realizirane sve preporuke.¹⁰³

¹⁰⁰ AS, GP, DKPT, SIPA i MP

¹⁰¹ Starost i prijeđena kilometraža

¹⁰² DKPT: Revizija uporabe službenih vozila u DKPT-u za razdoblje 1.1.-31.7.2021. godine, Revizija o uvjetima i načinu skladištenja roba u SIPA-i 2020. godina, GP: Izvješće o izdacima za tekuće održavanje u GP-u 2021. godina i Izvješće o uporabi službenih vozila u GP-u 2020. godina.

¹⁰³ DKPT: Naknadna revizija uporabe službenih vozila u DKPT-u za razdoblje 2022. godine, Izvješće o naknadnoj reviziji uvjeta i načina skladištenja roba u SIPA-i 2021. godina, GP: Izvješće naknadne revizije po ranije obavljenoj reviziji izdataka za tekuće održavanje u GP-u 2022. godina i Izvješće naknadne revizije po ranije obavljenoj reviziji uporabe službenih vozila u GP-u 2020. godina.

Iako sve institucije iz uzorka imaju propisanu obvezu praćenja i izvješćivanja o uporabi i troškovima vozila, četiri institucije nisu izvješćivale u skladu s propisanim rokovima.¹⁰⁴ Također, utvrđeno je kako GP nije u promatranom razdoblju koristio program praćenja uporabe i troškova vozila razvijen za potrebe policijskih tijela.¹⁰⁵

¹⁰⁴ MP, SIPA i AS nisu sačinjavali polugodišnja i godišnja izvješća. SIPA sačinjava samo mjesečna izvješća. GP je za 2020., 2021. godinu podnosio devet mjesečnih izvješća, dok je u 2022. godini podnio godišnje izvješće.

¹⁰⁵ Agencija za policijsku potporu je na inicijativu GP-a izradila informacijski sustav za evidenciju podataka o službenim vozilima za policijska tijela (GP, SIPA i DKPT) koji je pušten u rad koncem 2020. godine. U GP-u navode kako su u tijeku aktivnosti obuke za korištenje ovog programa, a do tada su koristili svoj program.

4. ZAKLJUČCI

Sve javne institucije su dužne osigurati zakonsku, namjensku, racionalnu i ekonomičnu uporabu javnih sredstava za izvršenje poslova iz svoje nadležnosti. Imajući u vidu da institucije BiH godišnje za tekuće izdatke voznog parka izdvajaju preko 15 milijuna KM i da se konstantno traži smanjivanje javne potrošnje, ekonomično i efikasno upravljanje javnim sredstvima postaje imperativ dobrog upravljanja.

Provedena revizija na temu „Upravljanje voznim parkom u institucijama BiH“ je pokazala kako institucije BiH voznim parkom ne upravljaju na efikasan i ekonomičan način. Utvrđeno je kako postoje slabosti u sustavnom rješenju uređenja voznog parka kao i slabosti pojedinačnih institucija u upravljanju vlastitim voznim parkom.

4.1. Sustavna rješenja za upravljanje voznim parkom

Iako je Vijeće ministara donošenjem Pravilnika iz 2014. uredilo i unaprijedilo dotadašnje stanje upravljanja voznim parkom, nalazi revizije ukazuju na to kako postoji prostor za unapređenje. Također, ni donošenje novog Pravilnika iz 2023. nije otklonilo slabosti na koje ukazuje ovo izvješće.

Slabosti normativnog uređenja cjelokupnog voznog parka ostavile su prostor samim institucijama da ovaj proces u velikoj mjeri uredi svaka na svoj način bez naročitog vođenja računa o efikasnoj i ekonomičnoj uporabi javnih sredstava.

Ni stari Pravilnik iz 2014., kao ni novi Pravilnik iz 2023., nisu na jedinstven način uredili upravljanje voznim parkom u institucijama BiH. Ne postoje jasni kriteriji za posjedovanje, nabavu i korištenje vozila u institucijama BiH. Samo za oko pet posto voznog parka, tj. za službena vozila, postoje određeni kriteriji, dok za specijalizirana vozila, koja čine oko 95 % voznog parka, ne postoje jedinstveni opći kriteriji za posjedovanje, nabavu i korištenje.

Prethodno je dovelo do različitih internih propisa kojima su omogućena različita prava ili benefiti u institucijama, kao i različiti troškovi, a što utječe na pravičnost i ekonomičnost upravljanja voznim parkom institucija BiH.

Ne postoje smjernice na razini institucija BiH koje bi institucijama dale okvir za postupanje u slučajevima neispunjavanja uvjeta za nabavu vozila i koje su alternativne mogućnosti zadovoljenja potreba za prijevozom u takvim slučajevima. Osim nedostatka normativnog uređenja cjelokupnog voznog parka, izostao je i nadzor nad praćenjem primjene kao i evaluacija efekata donesenih rješenja. Nadležne institucije nemaju podatke o primjeni propisa, prisutnim problemima u implementaciji, niti jesu li ispunjena očekivanja njihovog donošenja (jedinstveno uređenje procesa i racionalizacija troškova).

Također, nadležne institucije ne raspolažu jedinstvenim evidencijama voznog parka institucija BiH (broj i vrste vozila). Izostanak ovih informacija može utjecati na to da odluke koje trebaju unaprijediti upravljanje voznim parkom neće biti donesene ili neće proizvesti željene efekte. A moglo bi se reći da su željeni efekti izostali.

Iako je bilo za očekivati da će Pravilnik iz 2023. biti unaprijeđen, isti nije imao suštinskih izmjena koje bi mogle unaprijediti slabosti utvrđene ovom revizijom. Naprotiv, Pravilnikom iz 2023. je, i pored konstantnih nedostataka koji su konstatirani kroz izvješća financijske revizije, uvođenjem odredbe o nevođenju evidencija o korištenju vozila na dnevnoj osnovi do 80 km (tada se vodi samo mjesečna evidencija o korištenju vozila), transparentnost uporabe vozila svedena na minimum, a kontrola uporabe skoro onemogućena.

4.2. Upravljanje voznim parkom u pojedinačnim institucijama

Pored slabosti sustavnih rješenja, i kod samih institucija upravljanje vlastitim voznim parkom nije uvijek u skladu s propisima i ne temelji se na analizama stanja i potreba s ciljem efikasnog iskorištenja postojećeg voznog parka i ekonomične uporabe raspoloživih sredstava.

Utvrđeno je kako institucije BiH kasne u donošenju i predlaganju internih propisa, odstupaju od propisanog u stanju voznog parka kako po pitanju broja, tako i klase i prava na korištenje.

Institucije planiranje nabava vozila ne temelje na dokumentiranim analizama potreba, postojećeg stanja voznog parka, s ciljem najefikasnijeg i najekonomičnijeg korištenja javnih sredstava.

Također, institucije nemaju praksu analiziranja troškova održavanja voznog parka s ciljem opravdanosti daljnjih ulaganja u vozila, a ni prodaja vozila se ne temelji na sveobuhvatnim analizama stanja voznog parka i jasnom definiranju prioriteta vozila za prodaju.

Uspostavljeni načini evidentiranja, praćenja i izvješćivanja o broju vozila, troškovima ne pružaju adekvatnu podlogu za donošenje odluka o nabavama, održavanju, prodaji, mjerama za unapređenje i sl.

5. PREPORUKE

Revizija je provedena s ciljem da se ispita upravljaju li institucije BiH voznim parkom na efikasan i ekonomičan način. Na temelju nalaza i zaključaka, koji potvrđuju kako institucije BiH voznim parkom ne upravljaju na efikasan i ekonomičan način, Ured za reviziju je formulirao preporuke kojim bi se sustav mogao unaprijediti i doprinijeti većoj razini javne odgovornosti kod korištenja javnih sredstava. Preporuke su upućene Vijeću ministara, Ministarstvu financija i trezora i institucijama iz uzorka.

Preporuke Vijeću ministara:

- **Unaprijediti propise s ciljem sveobuhvatnog, jedinstvenog, ekonomičnog upravljanja i namjenskog korištenja vozila.**

Propisi bi trebali regulirati i obuhvatiti cijeli vozni park institucija BiH. Potrebno je jasno definirati kriterije za posjedovanje, nabavu i korištenje službenih i specijaliziranih vozila. Kroz izmjene propisa osigurati mogućnost kontrole namjenskog korištenja voznog parka. Razmotriti mogućnost uvođenja u propis alternativnih rješenja osiguranja potreba za prijevozom, ako posjedovanje vlastitog vozila u institucijama nije ekonomično, kriterija za kasko osiguranje, jednoobrazno i sveobuhvatno izvješćivanje unutar institucija kao i uspostavu jedinstvene baze podataka o svim vozilima institucija BiH i dr.

Preporuke Ministarstvu financija i trezora:

- **MFT, kao odgovorni predlagač Pravilnika iz 2014. i Pravilnika iz 2023., dužan je uspostaviti praćenje i analizu primjene i efekata istih i o tome redovito izvješćivati Vijeće ministara i davati prijedloge mjera na unapređenju.**

Praćenje treba osigurati sveobuhvatne informacije o voznom parku institucija BiH, informacije o realizaciji ciljeva zbog kojih su pravilnici doneseni i prijedloge korektivnih aktivnosti ukoliko primjena odstupa od propisanog i ako ciljevi nisu postignuti.

- **Unaprijediti proces analize zahtjeva za proračun koji se tiču nabave novih vozila.**

Zahtijevati od institucija da zahtjevi za proračun i planiranje nabave novih vozila budu utemeljeni na provedenim analizama potreba, stanja, iskorištenosti i ekonomičnosti postojećeg voznog parka.

- **Osigurati jednoobrazno evidentiranje vozila kroz modul osnovnih sredstava i lako dostupne podatke o broju, vrstama, kategorijama, klasama, vrijednosti i starosti vozila po institucijama i ukupno za sve institucije BiH.**

Preporuke institucijama iz uzorka:

- **Institucije BiH trebaju pravodobno poduzimati aktivnosti usklađivanja internih propisa s važećim propisima koji se tiču upravljanja voznim parkom.**

Pravovremeno donositi, pripremati i dostavljati interne propise. Donošenje/pripremu i izmjenu internih propisa temeljiti na dokumentiranim analizama stanja i potreba voznog parka. Ovo je naročito bitno kod institucija koje imaju pravo na specijalizirana vozila gdje same institucije predlažu broj vozila, vrstu, klasu i dr.

- **Institucije trebaju poduzeti aktivnosti koje će osigurati da nemaju više vozila od propisanog.**

Institucije koje imaju prekoračenje broja vozila od propisanog trebaju uskladiti taj broj s propisanim na način da svedu broj na dozvoljeni ili pokrenu procedure izmjene propisa kako bi osigurali usklađenost, vodeći pri tome računa o stvarnim potrebama i raspoloživim proračunskim sredstvima.

- **Redovito evidentirati, pratiti i analizirati stanje i troškove voznog parka.**

Osigurati evidentiranje stanja i svih troškova po vozilima. Na bazi sveobuhvatnih evidencija vršiti analize koje će doprinijeti da odluke o potrebama za prijevozom, nabavom vozila, uporabi, održavanju i prodaji vozila budu najekonomičnije.

Tim revizije učinka:

Jelena Andrić, v.r.
viša revizorka za reviziju učinka,
voditeljica tima

Danijel Čolo, v.r.
rukovoditelj Odjela revizije učinka

Eldin Subaša, v.r.
samostalni revizor za reviziju učinka,
član tima

Radivoje Jeremić, v.r.
rukovoditelj Odjela za kontrolu kvalitete,
metodologiju i planiranje revizije učinka

Broj: 05-16-1-64/24

6. PRIVICI

Privitak br. 1	Tablica institucija iz uzorka s podacima o kriterijima za izbor uzorka
Privitak br. 2	Zaključci Parlamentarne skupštine
Privitak br. 3	Pregled broja i klase službenih vozila odobren za institucije BiH
Privitak br. 4	Pregled institucija kojima je odobreno posjedovanje specijaliziranih vozila s podacima o broju specijaliziranih vozila utvrđenih internim pravilnicima
Privitak br. 5	Detaljan pregled izmjena Pravilnika iz 2023. u odnosu na Pravilnik iz 2014.
Privitak br. 6	Pregled vrste i broja vozila po institucijama prema modulu stalnih sredstava s 31.12.2022. godine
Privitak br. 7	Pregled svih troškova institucija iz uzorka za razdoblje 2020. – 2022. godina
Privitak br. 8	Pregled naziva svih vrsta specijaliziranih vozila po internim pravilnicima institucija
Privitak br. 9	Primjeri definiranja specijaliziranih vozila
Privitak br. 10	Pregled vrijednosnih razreda za specijalizirana vozila utvrđenih Pravilnicima o specijaliziranim vozilima
Privitak br. 11	Pregled odobrenih vozila po pravilnicima i stanje s 31.12.2022. godine
Privitak br. 12	Analize troškova institucija iz uzorka

Privitak br. 1 – Tabela institucija iz uzorka s podacima o kriterijima za izbor uzorka

Tablica br. 10: Institucije iz uzorka s podacima za izbor uzorka

	Institucije	Vrsta institucije	Broj službenih vozila predviđen Pravilnikom iz 2014.	Broj specijaliziranih vozila predviđen internim pravilnikom institucije	Program za evidencije o vozilima kreiran za policijska tijela
1	Granična policija BiH	policijska tijela	3	367*	√
2	Državna agencija za istrage i zaštitu	policijska tijela	3	180	√
3	Direkcija za koordinaciju policijskih tijela	policijska tijela	4	125	√
4	Ministarstvo pravde	ministarstvo	8	21	/
5	Ministarstvo civilnih poslova	ministarstvo	8	/	/
6	Ministarstvo financija i trezora	ministarstvo	8	/	/
7	Generalno tajništvo Vijeća ministara	druge upravne organizacije ili tijela	7	/	/
8	Agencija za poštanski promet	druge upravne organizacije ili tijela	4	/	/
9	Agencija za statistiku	druge upravne organizacije ili tijela	4	/	/

*Pravilnik GP-a važio do 14.12.2022. godine

Privitak br. 2 – Zaključci Parlamentarne skupštine

57. sjednica Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine od 20.11. i 5.12.2013. godine

Obavezuje se Vijeće ministara BiH da hitno, a najkasnije u roku od dva mjeseca, propiše svojim aktom ili predloži Parlamentarnoj skupštini BiH donošenje zakona kojim će se propisati pravila i procedure kojim se s formalnog aspekta propisuju prava na potrošnju budžetskih sredstava za sljedeće namjene: nabavku automobila i njihovo korištenje, troškove reprezentacije, nabavku uredskog namještaja i opreme, uključujući računarsku opremu, troškove poštanskih, telefonskih i internetskih usluga i druge najfrekventnije izdatke koji su najčešće predmet i fokus nalaza revizije.

34. sjednica Doma naroda Parlamentarne skupštine od 16.12.2013. godine

Dom naroda PSBiH nalaže Vijeću ministara BiH da u roku od 60 dana od prijema ovog zaključka propiše svojim aktom ili predloži PSBiH donošenje zakona kojim će se utvrditi pravila i procedure kojima se propisuju prava na potrošnju budžetskih sredstava za određene namjene (nabavka automobila i njihovo korištenje, uredskog namještaja i opreme, troškovi reprezentacije, službenih putovanja, troškovi telefona i sl).

39. sjednica Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine od 18.12.2012. godine

Ponovo se zadužuje Vijeće ministara BiH da hitno, a najkasnije u roku od dva mjeseca, propiše svojim aktom ili Parlamentarnoj skupštini BiH predloži donošenje zakona kojim će se propisati pravila i procedure kojima se definiraju prava na potrošnju budžetskih sredstava za sljedeće namjene: nabavku automobila i njihovo korištenje, troškove reprezentacije, nabavku kancelarijskog namještaja i opreme, uključujući računarsku opremu, troškove poštanskih, telefonskih i internetskih usluga i frekventne kategorije rashoda koje su najčešće predmet i težište nalaza revizije.

26. sjednica Doma naroda Parlamentarne skupštine od 17.1.2013. godine

Dom naroda ponovo traži od Vijeća ministara BiH da hitno donese preostale podzakonske akte prema Zakonu o plaćama i naknadama u institucijama BiH, utvrdi standarde potrošnje i pravila ponašanja, te preispita postojeće podzakonske akte i donese ostale akte kojima će se na jedinstven i transparentan način urediti znatniji izdaci koji su zajednički za sve budžetske korisnike (telefonski troškovi, korištenje vozila, troškovi reprezentacije).

Privitak br. 3 - Pregled broja i klase službenih vozila odobren za institucije BiH

Tablica br. 11: Pregled broja i klase službenih vozila odobren za institucije BiH

R.b r.	NAZIV PRORAČUNSKOG KORISNIKA	BROJ SLUŽBENIH VOZILA PO KLASAMA					BROJ SLUŽBENIH VOZILA
		Niža klasa	Niža srednja klasa	Srednja klasa	Viša srednja klasa	Visoka klasa	
1	Ministarstvo obrane BiH	4	13	4	1		22
2	Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće BiH	1	2	1			4
3	Sud BiH	1	1		1		3
4	Tužiteljstvo BiH	1	1		1		3
5	Pravobraniteljstvo BiH	1	2	1			4
6	Institucija ombudsmana za ljudska prava BiH	1	2	1			4
7	Generalno tajništvo Vijeća ministara BiH	2	1	2		2	7
8	Direkcija za europske integracije BiH	1	1	1			3
9	Ministarstvo vanjskih poslova BiH		3	2	1		6
10	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH	2	3	2	1		8
11	Agencija za unapređenje inozemnih investicija BiH	1		1			2
12	Ured za veterinarstvo BiH	1		1			2
13	Memorijalni centar Srebrenica	1		1			2
14	Konkurencijsko vijeće BiH	1		1			2
15	Ministarstvo komunikacija i prometa BiH	2	3	2	1		8
16	Direkcija za civilno zrakoplovstvo BiH		2	1			3
17	Regulatorni odbor za željeznice BiH	1					1
18	Regulatorna agencija za komunikacije BiH	1	1	1			3
19	Ministarstvo financija i trezora BiH	2	3	2	1		8
20	Uprava za neizravno oporezivanje BiH	1	4	1			6
21	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH	2	3	2	1		8
22	Ministarstvo pravde BiH	2	3	2	1		8
23	Ministarstvo sigurnosti BiH	2	3	2	1		8
24	Državna agencija za istrage i zaštitu BiH	1	1	1			3
25	Granična policija BiH	1	1	1			3
26	Ministarstvo civilnih poslova BiH	2	3	2	1		8
27	Agencija za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka BiH	1	1	1			3
28	Centar za uklanjanje mina BiH		2	1			3

29	Služba za zajedničke poslove institucija BiH		2	1			3
30	Središnje izborno povjerenstvo BiH	1	2	1			4
31	Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika BiH	1		1			2
32	Agencija za državnu službu BiH			1			1
33	Agencija za statistiku BiH	1	2	1			4
34	Institut za standardizaciju BiH	1		1			2
35	Institut za mjeriteljstvo BiH	1		1			2
36	Institut za intelektualno vlasništvo BiH	1		1			2
37	Institut za akreditiranje BiH	1		1			2
38	Arhiv BiH	1		1			2
39	Uprava za zaštitu zdravlja bilja BiH	1		1			2
40	Agencija za nadzor nad tržištem BiH	1		1			2
41	Agencija za sigurnost hrane BiH	1	1	1			3
42	Fond za povratak BiH	1		1			2
43	Agencija za rad i zapošljavanje BiH		1	1			2
44	Ured za harmonizaciju i koordinaciju sustava plaćanja u poljoprivredi i ruralnom razvitku BiH			1			1
45	Služba za poslove sa strancima BiH	1	2	1			4
46	Odbor državne službe za žalbe BiH		1				1
47	Komisija za koncesije BiH	1		1			2
48	Ured za zakonodavstvo BiH	1		1			2
49	Agencija za javne nabave BiH	1		1			2
50	Ured za razmatranje žalbi BiH	1	1	1			3
51	Institut za nestale osobe BiH		2	1			3
52	Agencija za osiguranje BiH			1			1
53	Direkcija za ekonomsko planiranje BiH	1		1			2
54	Institucija ombudsmana za zaštitu potrošača u BiH			1			1
55	Ured koordinatora za reformu javne uprave BiH	1	1	1			3
56	Agencija za poštanski promet BiH	1	2	1			4
57	Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete		2	1			3
58	Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje BiH		1	1			2
59	Agencija za zaštitu osobnih podataka u BiH	1	1	1			3

60	Centar za informiranje i priznavanje dokumenata iz područja visokog obrazovanja BiH	1		1			2
61	Državna regulativna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost BiH	1		1			2
62	Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH	1		1			2
63	Agencija za policijsku potporu BiH	1	1	1			3
64	Agencija za antidoping kontrolu BiH	1		1			2
65	Agencija za forenzična ispitivanja i vještačenja	1		1			2
66	Agencija za školovanje i stručno usavršavanje kadrova BiH	1		1			2
67	Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH	1	2	1			4
68	Središnja harmonizacijska jedinica BiH	1		1			2
69	Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH		2	1			3
70	Vijeće za državnu potporu BiH		1				1
71	Zavod za izvršenje kaznenih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH	1	1	1			3
72	Obavještajno-sigurnosna agencija BiH	1	1	3			5
UKUPNO		68	88	81	11	2	250

Privitak br. 4 - Pregled institucija kojima je odobreno posjedovanje specijaliziranih vozila s podacima o broju specijaliziranih vozila utvrđenih internim pravilnicima

Tablica br. 12: Ukupan broj specijaliziranih vozila predviđen internim pravilnicima

	Naziv institucije	Broj specijaliziranih vozila
1	Granična policija BiH	367
2	Uprava za neizravno oporezivanje BiH	284
3	Državna agencija za istrage i zaštitu	180
4	Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH	125
5	Ministarstvo vanjskih poslova BiH	123
6	Centar za uklanjanje mina BiH	61
7	Služba za poslove sa strancima	53
8	Tužiteljstvo BiH	30
9	Agencija za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka BiH	23
10	Ministarstvo pravde BiH	21
11	Institut za nestale osobe BiH	20
12	Ministarstvo sigurnosti BiH	16
13	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH	12
14	Agencija za školovanje i stručno usavršavanje kadrova BiH	12
15	Ured za veterinarstvo BiH	11
16	Direkcija za civilno zrakoplovstvo BiH	10
17	Služba za zajedničke poslove institucija BiH	8
18	Regulatorna agencija za komunikacije	8
19	Agencija za forenzična ispitivanja i vještačenja BiH	6
20	Državna regulativna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost	5
21	Zavod za izvršenje kaznenih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH	3
22	Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH	3
23	Institut za mjeriteljstvo BiH	2
24	Središnje izborno povjerenstvo	1
25	Ministarstvo obrane BiH	3.461*
26	Obavještajno-sigurnosna agencija BiH	-
	Ukupno	4.845

*Pravilnik o specijaliziranim vozilima MO ne sadrži zrakoplovna i plovna vozila

Privitak br. 5 - Detaljan pregled izmjena Pravilnika iz 2023. u odnosu na Pravilnik iz 2014.

Donošenjem novog Pravilnika iz 2023. godine izvršene su određene izmjene u odnosu na Pravilnik iz 2014., a pregled istih dan je u nastavku:

- Povećane su nabavne vrijednosti po klasama kako slijedi:

Tablica br. 13: Vrste službenih vozila po klasama

	Klasa	Nabavna vrijednost
1.	Niža	30.000 KM
2.	Niža srednja	60.000 KM
3.	Srednja	70.000 KM
4.	Viša srednja	130.000 KM
5.	Visoka	160.000 KM

- Uvećan je broj službenih vozila za GTVM (jedno vozilo srednje klase).
- Ukinuta je obveza popunjavanja dnevnih relacija ukoliko službenim vozilom upravlja samo jedna osoba i ne prelazi dnevne relacije duže od 80 km. U tim slučajevima upisuje se samo mjesečna kilometraža.
- Omogućeno korištenje vozila niže srednje klase i niže klase i predstojnicima ureda rukovoditelja institucija.
- Izvršene su dopune uvjeta za prodaju, tako da se sada vozilo može prodati iako nije prešlo utvrđenu kilometražu, ali ako je staro više od 10 godina i uz suglasnost MFT-a.
- Definirano je i da broj doniranih vozila u okviru namjenskih projekata ulazi u ukupan broj vozila utvrđen Pravilnikom VM-a.
- Izmijenjena je definicija za specijalizirana vozila koja sada glasi:

Službena vozila za specijalizirane namjene u smislu ovog pravilnika su teretna vozila, dostavna vozila, vojna vozila, vozila za obavljanje operativnih policijskih, obavještajnih i ostalih sigurnosnih i inspekcijskih aktivnosti, vozila za doček inozemnih delegacija, potreba diplomatsko-konzularnih predstavništava i stalnih misija Bosne i Hercegovine, vozila za prijevoz klasificirane pošte, vozila za vršenje tempet mjerenja, kao i donirana vozila koja se koriste za administrativne potrebe po osnovu realizacije namjenskih donatorskih projekata.

- Povećan je broj institucija koje mogu raspolagati službenim vozilima za specijalizirane namjene. Ovo pravo dano je i Agenciji za zaštitu osobnih podataka.

Privitak br. 6 – Pregled vrste i broja vozila po institucijama prema modulu stalnih sredstava s 31.12.2022. godine

Tablica br. 14: Pregled vrste i broja vozila po institucijama prema knjizi stalnih sredstava s 31.12.2022. godine

Institucija	Motorna vozila												Poljoprivredna vozila	Zrakoplovna vozila	Plovna vozila	Ostala prijevozna oprema										Ukupno
	putnički automobili	motocikli	kamioni	autobusi	bicikli	vučna vozila	prikolice putničkih automobila	prikolice za vojna vozila	poluprikolice za vojna vozila	prikolice kamionske	cisterne	vozila integralnog transporta				bageri	dizalice	utovarivači	dozeri	grejderi	minotragači	ostala mehanizacija	valjci	ostala prijevozna sredstva		
MO	704	2	677	48	15	33	2	205	82	12	79	107	8	26	155	5	29	34	17	12	9	84	14	179	2538	
GP	339	5													54										87	485
UNO	233		2																						4	239
SIPA	171	1				4	1						4		5										1	187
DKPT	99	2													2											103
MVP	87	2																								89
SPS	59																									59
BHMAC	55																									55
INO	25		2																							27
IDDEEA	25																									25
TUŽ	19									1															3	23
MS	21																									21
MLJPI	19																									19
MP	18																									18
VSTV	14																									14
KV	12																								2	14
BHDCA	13																									13
SZPI	10					1																				11
AŠSUK	10																									10
MKP	8																									8
MVTEO	8																									8
MCP	8																									8
RAK	8																									8
GTVM	7																									7
DRARNS	7																									7
ZIKS	6												1													7
DEI	6																									6

Privitak br. 7 - Pregled svih troškova institucija iz uzorka za razdoblje 2020. – 2022. godina

Tablica br. 15: Pregled svih troškova institucija iz uzorka za razdoblje 2020. – 2022. godine

Institucije iz uzorka	GODINA	TROŠKOVI GUMA	TROŠKOVI BENZINA	TROŠKOVI DIZELA	MOTORNO ULJE	TROŠKOVI REGISTRACIJE	TROŠ. PARKING PROSTORA	TROŠ. UNAJMLJIVANJA VOZILA	TROŠ. MATERIJAL ZA ODRŽAVANJE	TROŠKOVI USLUGE ODRŽAVANJA	PRANJE	TROŠKOVI OSIGURANJA	TROŠKOVI AMORTIZACIJE	NABAVA VOZILA
APP	2020	453	-	5,525	761	631	1,588		1,621	1,112	550	2,945	19,480	-
	2021	1,780	-	6,690	765	437			1,784	845	750	2,998	19,480	
	2022	686	375	10,370	629	801	-		1,627	716	780	4,111	20,158	24,990
AS	2020	2,574	6,301	5,254	-	1,888			11,859	1,525	1,441	2,981	15,967	
	2021	3,105	11,854	6,686	-	883	332	-	19,842	2,869	1,636	2,920	15,967	
	2022	3,104	16,094	11,094	-	648	194	-	3,740	649	770	2,103	14,369	39,999
DKPT	2020	29,872	4,899	291,088		35,426	4,704		146,780	37,219	21,386	64,770	755,959	324,900
	2021	44,453	5,917	355,945		24,919	6,033		138,633	38,803	24,886	82,601	676,565	
	2022	84,253	4,278	578,293		24,582	10,264		178,285	47,457	26,137	68,093	567,216	
GP	2020	102,197	26,659	909,578	2,399	71,130	14,011		6,059	576,019	44,340	149,217	1,228,136	2,167,493
	2021	165,601	29,981	1,115,588	1,336	86,626	14,010		13,558	518,984	37,889	224,699	1,496,633	
	2022	80,649	27,832	1,486,652	2,926	72,705	14,006		12,586	564,814	42,341	296,847	1,832,320	969,696
GTVM	2020	6,965	27,434	17,952	3,495	1,795		3,178	36,105	8,368	4,719	6,215	12,070	
	2021	9,284	33,458	27,044		1,791			42,387	9,638	5,088	7,687	9,644	
	2022	6,784	49,318	46,381	3,689	1,605		23,099	34,481	6,920	5,570	9,284	9,644	
MCP	2020	5,673	654	19,001	2,177	1,899			18,712	4,224	1,782	5,184	46,046	
	2021	5,341	587	21,074	2,140	1,155	7		14,724	4,251	1,912	5,440	30,555	
	2022	4,622	1,026	28,307	1,134	1,434	6		19,379	4,722	1,317	6,306	29,932	
MFT	2020	6,941		25,995	1,833	1,374			25,258	5,253	1,838	5,580	35,465	

	2021	7,043		24,739	2,941	1,369			32,456	4,576	2,880	4,980	26,603	
	2022	9,662		34,434	1,834	1,214	900		23,162	5,526	2,934	4,790	2,217	
MP	2020	11,583	672	74,055		6,053	251		49,598	17,915	2,552	22,152	159,937	
	2021	8,168	781	46,053		4,388	84		18,597	13,143	1,896	14,709	120,781	
	2022	7,286	1,923	92,528		3,876	1,834	3,080	43,865	17,815	1,562	9,568	82,833	
SIPA	2020	29,160	9,952	202,165	13,654	42,513	29		80,251	42,890	14,025	77,515	462,442	40,833
	2021	33,443	27,136	259,596	15,373	47,992			63,834	45,666	17,003	86,179	505,024	
	2022	22,334	44,206	329,555	13,684	44,832			114,370	55,405	19,624	82,740	857,914	58,315

Privitak br. 8 – Pregled vrsta/naziva specijaliziranih vozila utvrđenih internim pravilnicima

Tablica br.16: Nazivi/vrste specijaliziranih vozila po internim pravilnicima

	VRSTA/NAZIV SPECIJALIZIRANOG VOZILA
1	Vozilo srednje klase
2	Vozila niže srednje klase
3	AF - Višenamjenska vozila, putnička, kombi vozila za prijevoz stvari i putnika
4	Ambulantno vozilo
5	Autobusi
6	Brodice čamci
7	Čamci
8	Četverocikli
9	Dostavna vozila
10	Kamion
11	Kombi
12	Lako transportno komercijalno vozilo-Tip II.
13	Marica-kombi (teretno vozilo)
14	Marica-kombi (vozilo za specijalne namjene)
15	Minibus
16	Motocikli
17	Motorne sanke
18	Niža klasa specijalizirano putničko motorno vozilo
19	Niža klasa specijalizovano terensko motorno vozilo
20	Niža klasa specijaliziranih vozila Tip I.
21	Niža srednja klasa specijalizirano putničko motorno vozilo
22	Niža srednja klasa specijalizirano terensko motorno vozilo
23	Poluprikolice
24	Putnička motorna vozila niže srednje klase
25	Putnička motorna vozila niže klase
26	Putnička vozila
27	Putnički kombi
28	Putničko dostavno kombi vozilo
29	Putničko dostavno vozilo
30	Putničko rezerva
31	Putničko vozilo više srednje klase
32	Putničko za spec. aktivnosti
33	Putničko/terenska
34	Specijalizirano kombi motorno vozilo (specijalizirano vozilo srednje klase)
35	Specijalizirano terensko kombi motorno vozilo (specijalizirano vozilo više srednje klase)
36	Specijalizirana vozila više srednje klase
37	Specijalizirano vozilo za prijevoz tereta
38	Specijalna vozila
39	Specijalno motorno vozilo
40	Specijalno putničko/terensko vozilo

41	Terenac
42	Terensko
43	Terensko vozilo
44	Terensko vozilo niže srednje klase
45	Terensko vozilo srednje klase
46	Teretna vozila
47	Teretno vozilo niže srednje klase
48	Teretno vozilo SG-hladnjača
49	Teretno vozilo srednje klase
50	Teretno vozilo više srednje klase
51	Teretno vozilo za prijevoz robe-kombi
52	Tovarno kombi vozilo Tip III.
53	Vozila za obavljanje operativnih policijskih aktivnosti
54	Vozila za prijevoz klasificirane pošte
55	Vozila za specijalne namjene
56	Vozilo niže klase
57	Vozilo s duplim komandama
58	Vozilo za doček delegacija
59	Vozilo za inspekcijski nadzor
60	Vozilo za prijevoz radioaktivnog materijala
61	Vozilo za servisere i dostavu robe i materijala
62	Vozilo za vršenje uviđaja
63	Vojno vozilo (borbeno, neborbeno i drugo vozilo) registrirano po propisima MO BiH
64	Vozilo sa zadatkom – vojno namjensko vozilo

Privitak br. 9 - Primjeri definiranja specijaliziranih vozila

GP

Putnička motorna vozila (obilježena i neobilježena) koriste se za izvršavanje poslova i zadataka granične kontrole, sprečavanja, otkrivanja i istraživanje kaznenih djela i prekršaja, izvršavanje policijskih dužnosti i ovlaštenja propisanih Zakonom o policijskim službenicima BiH i drugim propisima, provedbu posebnih istražnih radnji i drugih posebnih operativnih aktivnosti, prijevoz materijalno-tehničkih sredstava, prijevoz pošte i obavljanje drugih poslova i zadataka iz nadležnosti GP-a.

Terenska vozila koriste se za izvršavanje poslova i zadataka granične kontrole, sprečavanja, otkrivanja i istraživanje kaznenih djela i prekršaja, izvršavanje policijskih dužnosti i ovlaštenja propisanih Zakonom o policijskim službenicima BiH i drugim propisima, provedbu posebnih istražnih radnji i drugih posebnih operativnih aktivnosti, prijevoz materijalno-tehničkih sredstava, prijevoz pošte, prijevoz službenih pasa, prijevoz specijaliziranih službenih prijevoznih sredstava i obavljanje drugih poslova i zadataka iz nadležnosti GP-a.

DKPT

Putnička motorna vozila (obilježena i neobilježena) koriste se za izvršavanje poslova i zadataka iz nadležnosti DKPT-a, a naročito za izvršavanje poslova i zadataka organiziranja i provedbe fizičke i tehničke zaštite osoba i objekata tijela BiH i diplomatsko-konzularnih tijela koja se posebno štite u skladu s odgovarajućim zakonima, međunarodnim obvezama i drugim propisima koje donosi Vijeće ministara BiH, za prikupljanje, praćenje, analiziranje i korištenje podataka od značaja za sigurnost BiH, za obavljanje drugih operativnih aktivnosti, odnosno za obavljanje drugih poslova i zadataka iz nadležnosti DKPT-a.

Terenska vozila koriste se za izvršavanje zadataka i poslova iz nadležnosti DKPT-a.

SIPA

Vozila za specijalizirane namjene koja se koriste za izvršavanje poslova i zadataka iz nadležnosti SIPA-e, a naročito za praćenje, analiziranje i prikupljanje podataka od značaja za sigurnost BiH, za obavljanje operativnih policijskih zadataka na nepristupačnim lokacijama, za prijevoz osoba lišenih slobode, za prijevoz materijalno-tehničkih sredstava i dokaznog materijala, za obavljanje operativnih zadataka i drugih poslova iz nadležnosti SIPA-e.

IDDEEA

Službenim specijaliziranim vozilima smatraju se motorna vozila u vlasništvu Agencije koja se koriste za obavljanje poslova transporta i prijevoza iz nadležnosti Agencije, a to su:

- a) putničko/terenska vozila i
- b) teretna vozila.

Poslovi transporta i prijevoza iz nadležnosti Agencije za čije obavljanje se koriste ova vozila su i:

...

prijevoz uposlenih (obuke uposlenika nadležnih tijela u sjedištima nadležnih tijela, radni sastanci, izlasci na teren, seminari, edukacije i sl.).

MLJPI

Službeno specijalizirano vozilo je motorno vozilo koje je nabavljeno za službene potrebe Ministarstva i u njegovom je vlasništvu ili posjedu. To mogu biti teretna vozila, vozila za specijalizirane namjene, dostavna vozila, ostala vozila za obavljanje specijaliziranih aktivnosti iz djelokruga rada Ministarstva, kao i donirana vozila koja se koriste za administrativne potrebe po osnovu realizacije namjenskih donatorskih projekata.

UNO

Službena specijalizirana vozila su vozila koja se koriste za obavljanje inspekcijskih aktivnosti iz nadležnosti carinske i porezne službe, poslova na sprečavanju, otkrivanju, istraživanju i dokumentiranju krijumčarenja, carinskih, poreznih i drugih prekršaja i kaznenih djela, te ostalih poslova iz nadležnosti UNO-a, dostavna vozila, kao i donirana vozila koja se koriste za administrativne ili druge potrebe po osnovu realizacije namjenskih donatorskih projekata.

Specijalizirana vozila su putnička motorna vozila niže klase, niže srednje klase i dostavna vozila.

Privitak br. 10 - Pregled vrijednosnih razreda za specijalizirana vozila utvrđenih pravilnicima o specijaliziranim vozilima

Tablica br. 17: Vrijednosni razredi

Naziv institucije	Vrijednost u KM		
	GP	DKPT	SIPA
Putnička vozila	90.000	65.000-50.000	
Kombi vozilo	85.000	86.000	
Terensko vozilo	120.000	95.000	
Čamci	100.000	35.000-500.000	
Brodice	300.000		
Teretna vozila	120.000		
Autobusi			
Specijalna vozila			
Specijalna vozila opremljena posebnom opremom	350.000		
Motocikli	20.000		
Poluprikolice	10.000		
Četverocikli	30.000		
Motorne sanke	20.000		
Vozila za specijalne namjene			150.000
Dostavna vozila			80.000
Vozila za obavljanje operativnih policijskih aktivnosti			50.000
Vozila za prijevoz klasificirane pošte			25.000

Privitak br. 11 - Pregled broja odobrenih vozila po pravilnicima i stanje s 31.12.2022. godine

Tablica br. 18: Broj vozila odobren pravilnicima i stanje s 31.12.2022. godine

	Institucije BiH	Službena vozila		Specijalizirana vozila	
		Broj odobren Pravilnikom iz 2014.	Stanje sa 31.12.2022. godine	Broj odobren internim pravilnicima	Stanje sa 31.12.2022. godine
1	Ministarstvo obrane BiH	22	15	3461 ¹⁰⁸	2523 ¹⁰⁹
2	Granična policija BiH	3	2	367	342
3	Uprava za neizravno oporezivanje BiH	6	6	284	246
4	Državna agencija za istrage i zaštitu BiH	3	3	180	171
5	Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH	4	3	125	103
6	Ministarstvo vanjskih poslova BiH	6	5	123	92
7	Centar za uklanjanje mina BiH	3	1	61	48
8	Služba za poslove sa strancima BiH	4	4	53	55
9	Tužiteljstvo BiH	3	3	30	16
10	Agencija za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka BiH	3	3	23	23
11	Ministarstvo pravde BiH	8	8	21	11
12	Institut za nestale osobe BiH	3	3	20	23
13	Ministarstvo sigurnosti BiH	8	7	16	14
14	Agencija za školovanje i stručno usavršavanje kadrova BiH	2	2	12	9
15	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH	8	8	12	11
16	Ured za veterinarstvo BiH	2	3	11	11
17	Direkcija za civilno zrakoplovstvo BiH	3	3	10	10
18	Regulatorna agencija za komunikacije BiH	3	3	8	7
19	Služba za zajedničke poslove institucija BiH	3	3	8	8
20	Agencija za forenzična ispitivanja i vještačenja BiH	2	2	6	4
21	Državna regulativna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost BiH	2	2	5	5
22	Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH	2	2	3	3
23	Zavod za izvršenje kaznenih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH	3	3	3	3
24	Institut za mjeriteljstvo BiH	2	2	2	2
25	Središnje izborno povjerenstvo BiH	4	4	1	1
26	Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće BiH	4	3	/	13**

¹⁰⁸ Pravilnik o specijaliziranim vozilima MO ne sadrži zrakoplovna i plovna vozila

¹⁰⁹ U ovaj broj ulaze sve vrste vozila: motorna, poljoprivredna, plovna, zrakoplovna i ostala prijevozna oprema.

27	Direkcija za europske integracije BiH	3	4	/	2**
28	Ministarstvo civilnih poslova BiH	8	8	/	/
29	Ministarstvo financija i trezora BiH	8	6	/	/
30	Ministarstvo komunikacija i prometa BiH	8	8	/	/
31	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH	8	8	/	/
32	Generalno tajništvo Vijeća ministara BiH	7	7	/	/
33	Agencija za poštanski promet BiH	4	4	/	/
34	Agencija za statistiku BiH	4	3	/	/
35	Institucija ombudsmana za ljudska prava BiH	4	4	/	/
36	Pravobraniteljstvo BiH	4	4	/	/
37	Agencija za policijsku potporu BiH	3	4	/	/
38	Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH	3	3	/	/
39	Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete	3	3	/	/
40	Agencija za sigurnost hrane BiH	3	3	/	/
41	Agencija za zaštitu osobnih podataka u BiH	3	3	/	/
42	Sud BiH	3	3	/	/
43	Ured koordinatora za reformu javne uprave BiH	3	3	/	/
44	Ured za razmatranje žalbi BiH	3	2	/	/
45	Agencija za antidoping kontrolu BiH	2	2	/	/
46	Agencija za javne nabave BiH	2	2	/	/
47	Agencija za nadzor nad tržištem BiH	2	2	/	/
48	Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje BiH	2	2	/	/
49	Agencija za rad i zapošljavanje BiH	2	2	/	/
50	Agencija za unapređenje inozemnih investicija BiH	2	2	/	/
51	Arhiv BiH	2	3	/	/
52	Centar za informiranje i priznavanje dokumenata iz područja visokog obrazovanja BiH	2	3	/	/
53	Središnja harmonizacijska jedinica BiH	2	2	/	/
54	Direkcija za ekonomsko planiranje BiH	2	2	/	/
55	Fond za povratak BiH	2	2	/	/
56	Institut za akreditiranje BiH	2	2	/	/
57	Institut za intelektualno vlasništvo BiH	2	1	/	/
58	Institut za standardizaciju BiH	2	2	/	/
59	Komisija za koncesije BiH	2	3	/	/

60	Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika BiH	2	2	/	/
61	Konkurencijsko vijeće BiH	2	2	/	/
62	Memorijalni centar Srebrenica	2	4	/	/
63	Uprava BiH za zaštitu zdravlja bilja	2	2	/	/
64	Ured za zakonodavstvo BiH	2	3	/	/
65	Agencija za osiguranje BiH	1	1	/	/
66	Institucija ombudsmana za zaštitu potrošača u BiH	1	1	/	/
67	Ured za harmonizaciju i koordinaciju sustava plaćanja u poljoprivredi, prehrani i ruralnom razvitku BiH	1	1	/	/
68	Odbor državne službe za žalbe BiH	1	1	/	/
69	Vijeće za državnu potporu BiH	1	1	/	/
70	Regulatorni odbor za željeznice BiH	1	1	/	/
71	Agencija za državnu službu BiH	1	0	/	/
72	Obavještajno-sigurnosna agencija BiH	5	-	-	-
UKUPNO		250	234	4845	3756

****Donirana vozila**

Broj vozila je dobiven na temelju internih pravilnika o službenim i specijaliziranim vozilima, kao i podataka iz tablica dostavljenih reviziji učinka i financijskoj reviziji o troškovima i korištenju vozila.

U broj vozila (stanje vozila) nisu ušla vozila koja su prodana s 31.12.2022. godine.

Kod GP-a za broj vozila iz pravilnika o specijaliziranim vozilima je uzet broj po starom pravilniku, izmijenjeni pravilnik koji je donesen koncem 2022. godine propisuje pravo na 469 vozila. Kod GP-a u broj vozila nisu ušle prikolice.

Kod UNO-a su u broj vozila ušla četiri vozila van uporabe i dva razdužena vozila. Kod MLJPI nisu ušla tri vozila uzeta od Rent-a-car. Kod DKPT-a u broj vozila su ušla i vozila CB. Kod AS-a u broj vozila nije ušlo jedno vozilo koje je stavljeno u uporabu poslije 31.12.2022. godine. Kod MVP nisu ušla vozila koja su iznajmljena i vraćena koja su bila na lizing, dok su vozila koja nisu vraćena, a uzeta su na lizing ušla u ovaj broj. DEI i VSTV nemaju po Pravilniku iz 2014. specijalizirana vozila, ali su ista navedena jer je riječ o doniranim vozilima i vozilima vezanim za određene projekte.

Za MO zbog nepostojanja tablica FR za sva vozila, za podatak o broju specijaliziranih vozila uzet je broj svih vozila po stanju iz evidencija ISFU-a i umanjen za poznati broj službenih vozila iz tablica FR za 2022. godinu (2.538-15=2.523).

Privitak br. 12 – Analize troškova institucija iz uzorka

Revizorski tim je, pored troškova održavanja koji su analizirani u poglavlju 3.2.2., analizirao i ostale troškove institucija iz uzorka. Utvrđeni su ukupni troškovi po vrstama, prosječni troškovi po prijeđenom kilometru i vozilu, razlike po institucijama i moguće uzroke razlika.

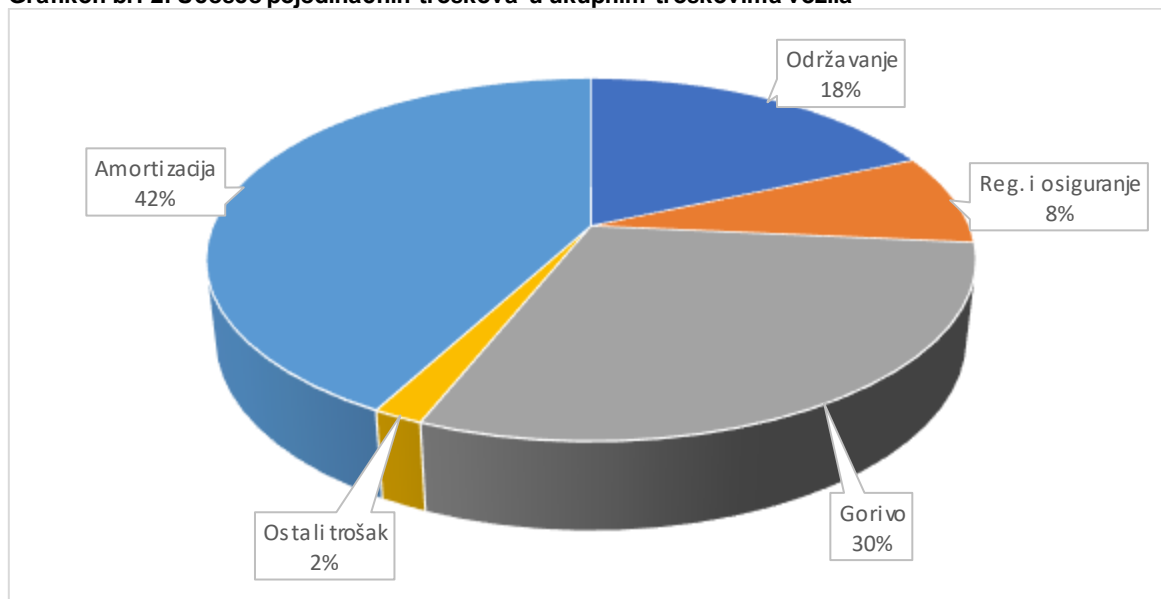
Ukupni troškovi institucija iz uzorka za razdoblje 2020. – 2022. godine su 21.492.792 KM.

Tablica br. 19: Troškovi institucija iz uzorka za razdoblje 2020. – 2022. godine

TROŠKOVI	IZNOS U KM
Održavanje (troškovi materijala i usluga održavanja, motorno ulje i gume)	3,954,662
Registracija i osiguranje	1,736,580
Gorivo (benzin i dizel)	6,362,977
Ostali trošak (parking, unajmljivanje vozila i pranje)	385,219
Amortizacija	9,053,354
Ukupno	21,492,792

Najveće učešće u ukupnim troškovima se odnosi na amortizaciju vozila, a što se može vidjeti na sljedećem grafikonu.

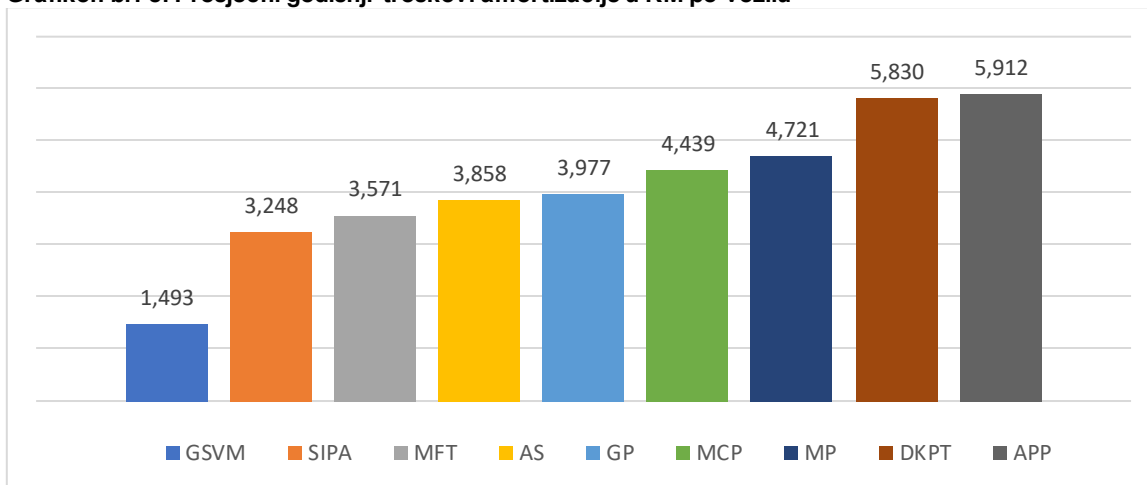
Grafikon br. 2. Učešće pojedinačnih troškova u ukupnim troškovima vozila

Na troškove amortizacije najviše utječe nabavna vrijednost i starost voznog parka. Za promatrano razdoblje (2020.-2022.) prosječna nabavna vrijednost vozila kod institucija iz

uzorka je oko 53.900 KM¹¹⁰, a prosječna starost vozila je oko 7,5 godina¹¹¹. Prema prosječnoj starosti vozila može se reći kako je većina vozila amortizirana. Prosječni godišnji troškovi amortizacije institucije iz uzorka prikazani su na narednom grafikonu.

Grafikon br. 3. Prosječni godišnji troškovi amortizacije u KM po vozilu¹¹²

Kao što se vidi iz grafikona, najmanje prosječne godišnje troškove amortizacije ima GTVM, a razlog tome je najstariji vozni park. Prosječna starost njihovog voznog parka je oko osam godina. S druge strane imamo APP koji ima najveće troškove amortizacije, a vozni park je među najjeftinijim vozilima promatranih institucija, ali njegova sva vozila imaju amortizaciju, što se može vidjeti iz naredne tablice.

Tablica br. 20: Podaci o amortizaciji u promatranom razdoblju (2020.-2022.)¹¹³

¹¹⁰ Vrijednost voznog parka je utvrđena na temelju podataka dostavljenih u tablicama.

Kod GP-a za nabavnu vrijednost je uzeta vrijednost vozila iz ISFU-a za 2022. godinu (izvješće o stalnim sredstvima) jer isti nisu dostavili u tablicama podatke o nabavnoj vrijednosti vozila. U ovu nabavnu vrijednost su ušle kategorije (putnički automobili, motocikli i ostalo što se odnosi na motorna vozila). Prikolice i čamci nisu ušli u nabavnu vrijednost vozila.

Kod DKPT-a nisu ušla vozila CB i tri vozila za koja nije postojao podatak o starosti (2022.-2, 2021.-1).

¹¹¹Za obračun starosti vozila korišteni su podaci iz dostavljenih tablica. U obračun su ušla prodana vozila u promatranj godini i donirana vozila.

MCP je umjesto točnog datuma stavljanja vozila u uporabu, u dostavljenim tablicama samo naveo godinu stavljanja u uporabu i ista je uzeta za obračun.

GP u dostavljenim tablicama nije naveo točan datum stavljanja u uporabu i uzeta je samo godina stavljanja u uporabu za 2020. i 2021. godinu kako je dostavljeno, dok za 2022. nije dostavljen nikakav podatak i za obračun je uzeta godina proizvodnje. Također, kod GP-a za obračun nisu uzete prikolice i u 2022. godini je uzeta godina stavljanja u uporabu, a u 2022. godini datum proizvodnje jer nije navedena godina stavljanja u uporabu.

Kod DKPT-a u obračun nisu ušla vozila CB i 3 broj vozila za koja nije postojao ovaj podatak (2022.-2, 2021.-1).

¹¹² Troškovi su izračunati na temelju dostavljenih podataka o troškovima amortizacije i broja vozila navede njih u dostavljenim tablicama.

U prosječan trošak DKPT-a nisu ušla vozila CB.

Kod GP-a su za 2022. godinu ušla i prodana vozila koja su navedena u tablici 2020., a nisu prikazana u tablicama 2022. godine.

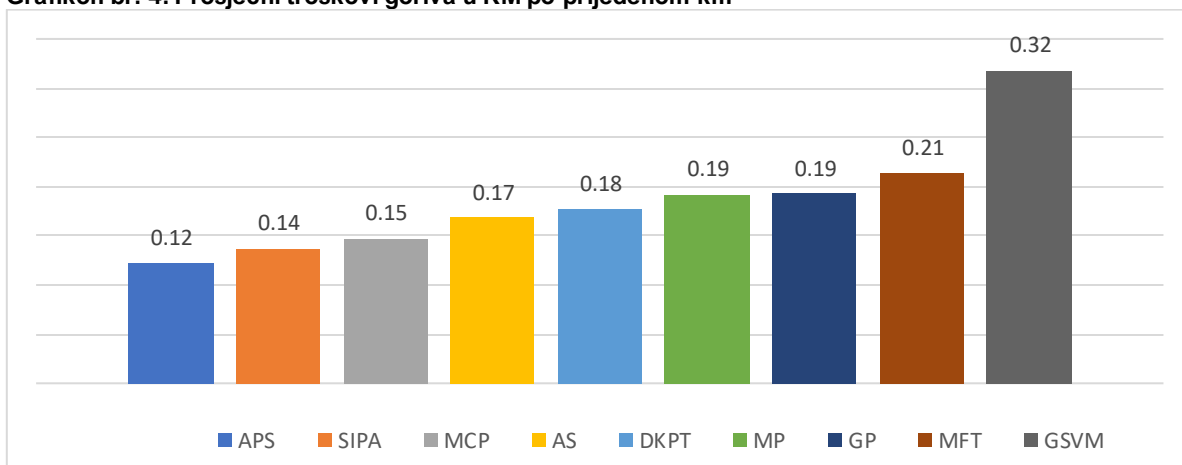
Kod GP-a broj prikolice u dostavljenim tablicama za 2020. i 2021. godinu nije ušao u obračun troškova amortizacije.

¹¹³ Prosječan trošak amortizacije po vozilu (ukupna amortizacija podijeljena ukupnim brojem vozila).

	APP	DKPT	MP	MCP	GP	AS	MFT	SIPA	GTVM
Prosječan trošak amortizacije po vozilu	5.900	5.800	4.700	4.400	4.000	3.900	3.600	3.200	1.500
Postotak amortiziranih vozila	0	36	56	42	58	33	50	41	71
Prosječna vrijednost voznog parka promatranih institucija	41.500	53.600	61.500	46.300	59.900	34.000	48.500	41.300	81.200

Što se tiče troškova goriva, utvrđeno je kako najmanje prosječne troškove po prijeđenom kilometru ima APP, što je prikazano na narednom grafikonu.

Grafikon br. 4: Prosječni troškovi goriva u KM po prijeđenom km¹¹⁴

Razlog niskih troškova goriva kod APP-a može biti najmlađi vozni park (vozila novije generacije), njegov vozni park je jedan od jeftinijih voznih parkova promatranih institucija i ima prosječnu najmanju potrošnju goriva po prijeđenom kilometru.

I prosječni troškovi registracije i osiguranja vozila su različiti kod institucija iz uzorka. Prosječni troškovi po institucijama su prikazani na sljedećem grafikonu.

Kod AS-a jedno vozilo koje je nabavljeno u 2022., a stavljeno u uporabu 2023. nije ušlo u obračun.

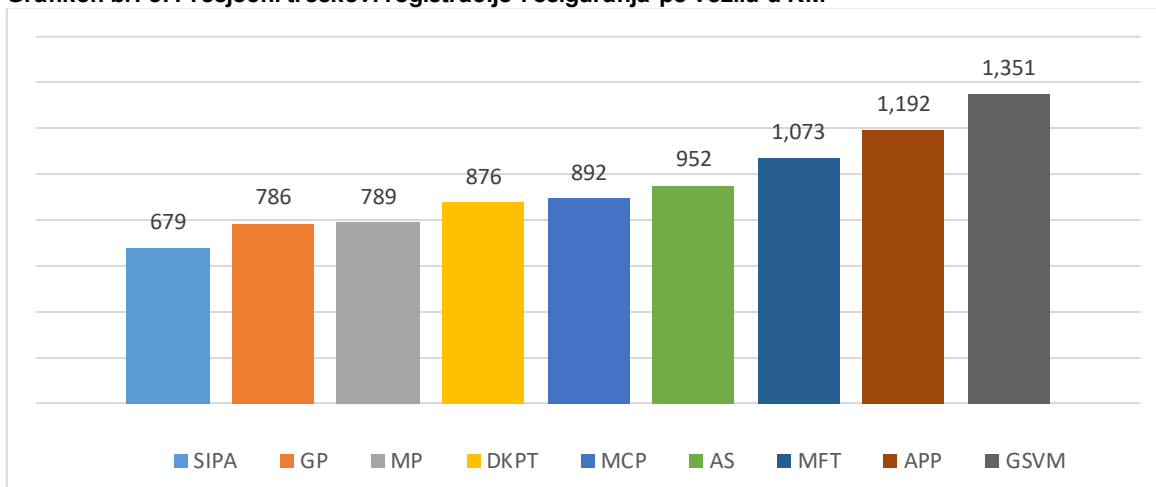
Kod GP-a je za utvrđivanje broja amortiziranih vozila za 2020. i 2021. uzeta godina stavljanja u uporabu iz dostavljenih tablica, a za 2022. godinu je uzet broj amortiziranih vozila iz modula stalnih sredstava ISFU-a. Kod GP zbog nekompletnosti podataka za vrijednost vozila uzeta je prosječna nabavna vrijednost vozila sa 31.12.2022. godine iz ISFU (motorna jer su samo ta vozila dostavljena u tablicama).

Kod DKPT-a nisu ušla vozila Centralne banke i tri vozila za koja nisu dostavljeni podaci o vrijednosti i stavljanju u uporabu.

¹¹⁴ Kod GP-a u prijeđenu kilometražu nisu ušla vozila koja su prodana u 2022. godini (oko 40 vozila), kao ni vozila za koja nedostaju podaci o prijeđenoj kilometraži (2020. - 10 kom., 2021. - 53 kom., 2022. - 1 kom.).

Kod DKPT-a prijeđena kilometraža nije unesena kod vozila koja su bila posuđena UNO-u i GT-u.

Grafikon br. 5: Prosječni troškovi registracije i osiguranja po vozilu u KM¹¹⁵

Prosječni troškovi registracije i osiguranja su najniži kod SIPA-e čiji je vozni park među najjeftinijim voznim parkovima promatranih institucija i ima manji broj kasko osiguranih vozila. S druge strane, najveći troškovi osiguranja i registracije su kod GSVM-a gdje su sva vozila kasko osigurana, a i vrijednost voznog parka je veća u odnosu na vozni park drugih institucija.

¹¹⁵ Za obračun troškova registracije i osiguranja uzeti su troškovi iz ISFU-a za promatrano razdoblje i broj vozila u dostavljenim tablicama.

Kod GP-a je broj u dostavljenim tablicama uvećan za prodana vozila koja su navedena u tablici za 2020. godinu, a nisu navedena u tablici za 2022. godinu. Prikolice nisu ušle u ovaj broj.

Kod DKPT-a u broj vozila nisu ušla vozila Centralne banke.